

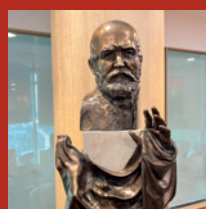
Semmelweis Egyetem

A Semmelweis Egyetem polgárainak lapja

Egyedülálló lehetőséget nyújt a Harvard és a Semmelweis közös programja

Semmelweis-szobrot avattak Szingapúrban

Győzelmet aratott az egyetem csapata a Medikus Kupán

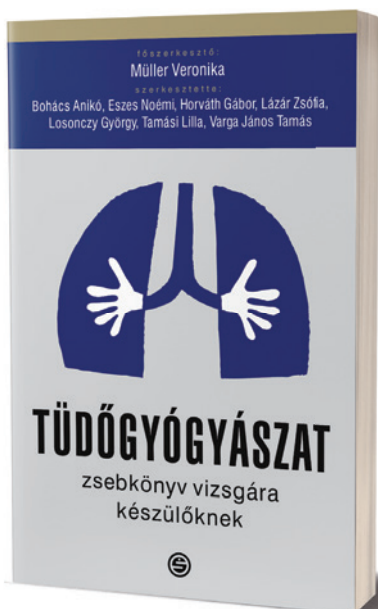

A SEMMELWEIS KIADÓ TAN- ÉS SZAKKÖNYVEI

Vizsgára felkészülést segítő zsebkönyvek

Könyveink megvásárolhatók a Legendus Könyvesboltban, illetve a Lira Kereskedelmi hálózaton belül az egész országban, de egyre nagyobb igényt elégít ki webshopunk is.

Müller Veronika (főszerk.)

TÜDŐGYÓGYÁSZAT

Zsebkönyv vizsgára készülőknél

Könyvünket minden orvostanhallgatónak, szakorvosjelöltnek, egészségügyi szakdolgozónak, más szakterületek orvosainak és szakorvosainak ajánljuk. A rövid, fő kórképekre koncentrált, tömören felépített zsebkönyv a beteg melletti diagnosztikus és terápiás döntésekben kíván segítséget nyújtani. A könyvet a tüdők kiemelten fontos szerepéről az emberi létezésben a következő angol mottóval ajánljuk a kollégáknak: NO AIR – NO LIFE.

■ 125x200 mm ■ 316 oldal ■ Ára: 4000 Ft*

Szegedi Nándor (szerk.)

KARDIOLÓGIA

Zsebkönyv (szak)vizsgára készülőknél

Rövid, tömör, naprakész összefoglaló a kardiológia legfontosabb tárgyköreiből. Segítségül szolgál a kardiológia kollokviumra és szakvizsgára történő felkészüléshez, a korszerű, adekvát betegellátáshoz szükséges kardiológiai alaptudás elsajátításához, illetve a már meglévő ismeretek rendszerezett formában történő áttekintéséhez.

■ 125x200 mm ■ 208 oldal ■ Ára: 4200 Ft*

Könyvek

E-könyvek

Folyóiratok

Apropó

Poszter Box

Simmelweis Kiadó

1089 Budapest, Nagyváradi tér 4.

LEGENDUS KÖNYVESBOLT

1089 Budapest, Nagyváradi tér 4.

Tel.: 210-4408, 459-1500/56353

E-mail: info@semmelweiskiado.hu

www.semmelweiskiado.hu

* Kedvezményes árainkról tájékozódjon honlapunkról és a Legendus könyvesboltban!

Semmelweis Egyetem

Az Orvosegyetem jogutódja.
A Semmelweis Egyetem
polgárainak lapja

Megjelenik havonta

Felelős kiadó:
Dr. **Merkely Béla**

A szerkesztőbizottság elnöke:

Dr. **Romics Imre**
romics.imre@med.semmelweis-univ.hu

A szerkesztőbizottság tiszteletbeli elnöke:

Dr. **Fejérdy Pál** professor emeritus

A lapszámot szerkesztette:

Szepesi Anita
szepesi.anita@semmelweis.hu
Telefon: 06-30-016-4504

Szerkesztőség:

Semmelweis Egyetem
Kommunikációs Igazgatóság
1085, Budapest Üllői út 26.
E-mail: hirek@semmelweis-univ.hu

Olvasószerkesztő:

Urbán Beatrice
beatrice.urban@gmail.com

A szerkesztőbizottság tagjai:

Fajt Mónika (EKK)
fajt@emk.sote.hu

Dr. **Földesi Renáta** (PAK)
foldesi.renata@semmelweis-univ.hu

Dr. **Hermann Péter** (FOK)
hermann.peter@dent.semmelweis-univ.hu

Dr. **Kardon Tamás** (NTI)
kardon.tamas@med.semmelweis-univ.hu

Dr. **Karlinger Kinga** (ÁOK)
karlinger.kinga@med.semmelweis-univ.hu

Dr. **Kerkovits Nóra** (DÖK)
kerkovits.nora@med.semmelweis-univ.hu

Kormos Ágnes

kormos.agnes@semmelweis-univ.hu
Dr. **Köteles István** (GYTK)
koteles.istvan@pharma.semmelweis-univ.hu

Dr. **Polgár Veronika** (ETK)
polgarv@se-etk.hu

Pop Alexandra (HÖK)
popalexandra48@gmail.com

Dr. **Szabóné Balogh Clarissa**
claris@freemail.hu

Szepesi Dóra (MKF)

szepesi.dora1@semmelweis-univ.hu

Tölgyesi-Lovász Krisztina (Doktori Iskola)
tolgyesi-lovasz.krisztina@semmelweis-univ.hu

Dr. **Voszka István** (ÁOK)
voszka.istvan@med.semmelweis-univ.hu

Címlapfotó: **Kovács Attila**

Az újságot kiadja a **Semmelweis Kiadó**
www.semmelweiskiado.hu

Igazgató: Dr. **Táncos László**

Layout: **Békésy János**

Terjesztés, hirdetésfelvétel:

Telek Katalin
telek.katalin@kiado.semmelweis-univ.hu

Nyomta és kötötte:
Virtuóz Kiadó és Nyomdaipari Kft.
Felelős vezető: **Tolonics Gergely**

ISSN 1586-6904

Beszámoló a Szenátus márciusi üléséről	4. oldal
Semmelweis-szobrot avattak Szingapúrban	5. oldal
Egyedülálló lehetőséget nyújt a klinikai kutatások területén a Harvard Medical School és a Semmelweis közös programja	6. oldal
A transzplantáció európai szaktekintélyei adtak elő az idei Transplant Today szimpóziumon	7. oldal
A mellékvesekéreg-rák azonosításának új módszerét vizsgálják az endokrinológiai tanszéken	8. oldal
Forradalmasíthatja a fogászati implantátumokat az innováció díjas kutatás	9. oldal
Dr. Karády Júlia: Kulcsfontosságú a jó lehetőségek felismerése	10. oldal
A WHO igazgatói díjával tüntették ki dr. Ádány Rózát Fenyvessy Béla-díjban részesült Kádár László, az Egészségtudományi Kar oktatója	11. oldal
Diplomaátadót tartott az Egészségügyi Közszolgálati Kar	12. oldal
10 éves jubileumot ünnepelt a Fogászati és Szájsebészeti Oktató Intézet	13. oldal
Győzelmet aratott az egyetem csapata a Medikus Kupán	14. oldal
Csaknem száz gyermek vett részt a munkahelyi élménynapon Bízva egészségét az egyetem családorvosi praxisára!	16. oldal
Pályázati források segítik új PhD kutatási témák elindítását	17. oldal
Elvesztett tudás nyomában a Semmelweis Egyetem és a levéltár kutatói	18. oldal
Tollaslabda szakosztály alakult a Semmelweisen	19. oldal
Megrendezték a II. Magyar Tudományos Mindfulness Konferenciát Öt éve működik az automatizált gyógyszeresztás az egyetemen	20. oldal
Mesterséges intelligencia segítheti a depresszió szűrését Áttörést hozhat a légúti fertőzések kezelésében egy friss kutatás	21. oldal
Szenior Akadémia: fókuszban a parodontológia, a kapcsolathálózatok és a magas vérnyomás	22. oldal
Szakrális utazás térben és időben	23. oldal
News	24. oldal
Startschuss für Kooperation mit Virtual Reality Education Anbieter VIREED	25. oldal
Elhunyt dr. Beregi Edit Elhunyt dr. Fedina László	26. oldal

ADÓ 1%

A KORASZÜLÖTTEK UTÓGONDOZÁSÁÉRT!

FELAJÁNLÁSÁVAL MOST MEGNYERHETI A 6 DB PÁROS WELLNESS HÉTVÉGE EGYIKÉT!

SEMMEIWEIS
EGYETEM
ALAPÍTVÁNY

Semmelweis Egyetem Alapítvány
Adószám: 18014448-1-42
www.semmelweis.hu/ado1

Beszámoló a Szenátus márciusi üléséről

A Szenátus márciusi ülésén többek között határozott a doktori iskolák összevonásáról, a Semmelweis International Vascular Symposium mint új, szabadon választható tárgy bevezetéséről, valamint az Intervenciós Gasztroenterológiai Tanszék és a Mozgásszervi Radiológiai Tanszék Csoport létrehozásáról is.

Szabó Ádám

Kommunikációs Igazgatóság

A testület megszavazta a doktori iskolák összevonását. Az intézkedést a doktori képzés és fokozatszerzés rendszerének egységesítése és eredményességének fokozása, valamint az adminisztrációs folyamatok és a minőségellenőrzés hatékonyabbá tétele indokolta. A döntés értelmében a 2023/2024-es tanévtől létrejön a közös Semmelweis Egyetem Doktori Iskola, melynek irányítását továbbra is az Egyetemi Doktori Tanács látja el, a jelenlegi doktori iskolák pedig ezen belül tagozatokként működnek tovább.

Döntés született a Habilitációs Bizottság személyi összetételének megújításáról. Ennek előzménye a Habilitációs Szabályzat módosulása, melyet előző, 2023. februári ülésén szavaztak meg a szenátorok.

A Szenátus megszavazta az egyes gazdálkodási tárgyú szabályzatok módosítását. Ennek értelmében a Gazdálkodási szabályzatba a kuratórium kezdeményezésére bekerült, hogy ingatlan értékesítésekor és beszerzésekor minden esetben szükséges a független ingatlanszakértői értékbecslés – a gyakorlatban eddig is eszerint járt el az egyetem. A Kötelezettségvállalási szabályzatba bekerült, hogy a kötelezettségvállaló aláírása érvényes és hatályos akkor is, ha az adott dokumentumot szabadsága ideje alatt írja alá. A változtatás rendelkezik a másodlagos joggyakorlás speciális szabályairól, a kötelezettségvállalás és pénzügyi ellenjegyzés távollét alatt történő gyakorlásáról is. Emellett pontosították a Számviteli politika és a Könyv Eszközök és Források értékelési szabályzatának néhány pontját.

Semmelweis International Vascular Symposium (SIVS) néven új, szabadon választható tantárgyat vezettek be. 2023. május 18-20-a között az Érsebészeti és Endovaszkuláris Tanszék és a Frank J. Veith International Society megrendezésében kerül sor a SIVS 2023 eseményre. A hallgatói részvétel fokozása érdekében a rendezvényen való részvétel két kreditértékű tantárgy teljesítésének számít. Az eseményen való részvétel főleg a blokkoktatásban résztvevő negyed-, ötöd-, és hatodéves általános orvostanhallgatók számára nyújt lehetőséget.

A szenátorok megszavazták a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat (TVSZ) módosítását, melyre a felsőoktatási törvény 2022. decemberi módosításai miatt volt szükség. A változtatás definíciók átvezetését, értelmező rendelkezéseket érintő kiegészítéseket tartalmaz. Ennek részeként a nyelvi követelmények meghatározása bekerült a TVSZ-be a mintatanterv elemei közé; a rendelkezés pedig felhívja a karok figyelmét, hogy a határozatban foglalt szempontok mentén a mintatanterveket felül kell vizsgálni. A változtatás érinti a mesterképzés képzési és kimeneti követelményeit (KKK), a pedagógusképzést, a nyilvántartási és digitalizációs feladatokat, valamint változnak a szakdolgozatok tárolására és nyilvántartására vonatkozó szabályok is. Módosult a TVSZ a szabadon választható tantárgyak elfogadásának rendjével összefüggően is, melynek értelmében meghatározták a konferencia, a tudományos szakmai rendezvény,

továbbá az egyéb, tantárgy-helyettesítő önkéntes tevékenységek eljárásrendjét is. A Szenátus ezekről évente kétszer, májusban és októberben dönt egy előzetesen beadott lista alapján, hogy ezek közül melyeket fogadja el szabadon választható tantárgyként. Ha a két döntés között kerül sor egy fontos rendezvényre, akkor rektori engedély alapján soron kívül is be lehet nyújtani a Szenátushoz ezzel kapcsolatos kérést.

Változott a Felülbírálati Bizottság személyi összetétele.

Megszavazták az Intervenciós Gasztroenterológiai Tanszék létrehozását, mely a Sebészeti, Transzplantációs és Gasztroenterológiai Klinikához (STÉG) rendeltlen működik majd. A gasztroenterológia konzervatív diszciplínaként hagyományosan a belgyógyászati klinikákon található meg, az egyetem sebészeti klinikájának átszervezése, a sebészeti típusú manuális eszköztár és megközelítés nagyfokú fejlődése azonban indokoltta tette, hogy a STÉG-en jöjjön létre ilyen tanszék. Az Intervenciós Gasztroenterológiai Tanszék a posztgraduális és graduális oktatásban, valamint a továbbképzésben is fontos szerepet játszik majd.

Döntöttek az Orvosi Képző Klinikához (OKK) rendeltlen működő Mozgásszervi Radiológiai Tanszék Csoport létrehozásáról is. A döntést az orvosi képzés területének specializálódása, valamint a mozgásszervi radiológiai képzés elmúlt években tapasztalható jelentős fejlődése indokolta. A tanszéki csoport mind a graduális, mind a posztgraduális oktatásban és a továbbképzésben is részt vesz majd.

Módosult a Fogorvostudományi Kar (FOK) kurrikuluma. Ennek értelmében eltörölték az I. évfolyam Odontotechnológiai nyári gyakorlat előkövetelményeit, mely előnyösebb helyzetet teremt a hallgatók számára.

A Szenátus döntött a népegészségügyi mesterképzési szak indításáról. Eddig az Egészségtudományi Karon (ETK) csak BSc-szinten folyt népegészségügyiellenőr-képzés, MSc-képzést csak a Debreceni Egyetem és a Pécsi Tudományegyetem biztosított. A 3 féléves, 90 kreditese levelező munkarendű képzés két specializáción indul a Semmelweis Egyetemen: környezet- és foglalkozás-egészségügy, illetve epidemiológia.

Elfogadták a Szenátus által létrehozott, karokon működő állandó bizottságok, a Tanulmányi és Vizsga Bizottság, a Kreditátviteli Bizottság, az Etikai és Fegyelmi Bizottság, a Pető András Kar tekintetében pedig további két bizottság, a Gyakorlati Képzési Bizottság és a Kiadói és Könyvtár Bizottság munkájáról szóló beszámolókat.

A szenátorok egy aktuális vezetői pályázatot is véleményeztek, valamint a különfélék napirendi pont keretében dr. **Szabó Attila** klinikai rektorhelyettes beszámolt arról, hogy a Külső Klinikai Tömbben a Központi Betegellátó Épületben ismét elindult a mentőhelikopteres betegszállítás. **Feketéné dr. Szabó Éva** stratégiai és fejlesztési rektorhelyettes a jubileumi, 50. Medikus Kupára hívta fel a résztvevők figyelmét, melynek házigazdája a Semmelweis Egyetem. (A versenyről a 14-15. oldalon olvasható tudósítás.)

Semmelweis-szobrot avattak Szingapúrban

A Szingapúri Nemzeti Egyetem (NUS) közreműködésével Szingapúrban felavatták a legújabb, Semmelweis Ignácot ábrázoló emlékszobrot, amely Párkányi Raab Péter Kossuth-díjas szobrász alkotása. Az eseményen a két egyetem elöljárói mellett Magyarország szingapúri nagykövete, Pach Judit is részt vett. Dr. Merkely Béla, a Semmelweis Egyetem rektora elmondta: a műalkotás nemcsak az intézmény névadója előtt tiszteleg, hanem a két egyetem partnerkapcsolatát is tovább erősíti majd, új lendületet adva az együttműködésnek.

Kiss Viktória Kommunikációs Igazgatóság

Dr. **Merkely Béla** szerint egy ilyen szobor felállításának mindekenél is a célja, hogy megőrizze, illetve továbbadja **Semmelweis Ignác** örökségét az utókornak. Emlékeztetett arra, hogy az *anyák megmentője* orvostörténelmet írt azzal, hogy elsőként ismerte fel a fertőzések megelőzésének fontosságát és módját a szülészetben, majd általában az orvosi kezelések terén. Felfedezése idővel átforgalmazta az orvostudományt, az általa előidézett szemléletváltozás pedig milliók életét mentette meg. Semmelweis megérdemli, hogy szellemi nagyságát méltóképpen ünnepezzük, emlékét ápoljuk, üzenetét pedig az egész világon hirdessük. Ezért több mint húsz hasonló szobor állít emléket Semmelweis Ignácnak a világ négy kontinensén. Végtelenül hálásak vagyunk a Szingapúri Nemzeti Egyetem (NUS) vezetőinek, hogy partnereink ebben a küldetésben – mutatott rá a rektor.

Dr. Merkely Béla hozzátette: a szoboravatás a két egyetem közötti szakmai együttműködés kiváló példája. – Az oktatói és tudományos munka összehangolása, a tudáscsere, az oktatók és hallgatók együttműködése már megkezdődött, és hamarosan közös kutatások is indulnak. Ezek mind azt szolgálják, hogy egyetemünk még hatékonyabban működhessenek, és minél sikeresebben helyt álljanak a világ egyetemei között zajló versenyben – mondta.

Pach Judit, Magyarország szingapúri nagykövete emlékeztetett arra, hogy másfél évvel ezelőtt kezdeményezték ezt a projektet magyar tudósokkal, elsősorban **Gulyás Balázs** professzorral, a Nanyang Technológiai Egyetem (NTU) **Lee Kong Chian**

School of Medicine Cognitive Neuroimaging Centre (CoNiC) igazgatójával, valamint **Király László** professzorral, a Szingapúri Nemzeti Egyetem Gyermekszívsebészetének osztályvezetőjével közösen.

– **Tan Eng Chye**, a NUS elnöke első pillanattól kezdve támogatta a kezdeményezést, ahogyan a **Rosivall László** professzor vezette budapesti emlékbizottság is, akik fontos szerepet játszottak a megvalósításban – hangsúlyozta a nagykövet. – Hiszem, hogy ebből a partnerségből még sok együttműködés szülehet, és azt is, hogy Semmelweis Ignác szobra, az első Szingapúrban felállított magyar szobor hozzájárul a kétoldalú kapcsolatok fejlődéséhez, és szimbolikus hídként szolgálhat a két ország között – zárta beszédét Pach Judit.

Chong Yap-Seng professzor, a NUS Yong Loo Lin School of Medicine dékánja köszöntőjében kifejtette: nem elég egyszerűen csak tudást termelni, ezt a tudást meg kell osztani, hogy mások is építhessenek rá, megkérdőjelezhessék és továbbfejleszthessék azt. Ezért a NUS Medicine folyamatosan arra törekszik, hogy szoros partnerségeket alakítson ki a világ akadémiai és tudományos intézményeivel. Szerencsések vagyunk, hogy tovább építhetjük

Foto: Szingapúri Nemzeti Egyetem

az együttműködést a Semmelweis Egyetemmel, egy olyan intézménnyel, amely összhangban van iskolánk azon víziójával, hogy mindenki számára elérhetővé tegye az egészséget – fogalmazott a dékán az avatás kapcsán, amelyről a NUS is beszámolt.

A Semmelweis Emlékbizottság eddig összesen 24 Semmelweis-szobrot állított itthon és a nagyvilágban. A 10 neves – köztük 4 Kossuth-díjas – szobrászművész alkotása, valamint a tartóoszlopon angolul, magyarul és a helyi nyelven megjelenő leírás a legendás orvos örökségét és tudományos igazságát hirdeti a következő generációk számára. A szingapúri átadót megelőzően Londonban, idén januárban avattak egy bronz mellszobrot Semmelweis Ignác tiszteletére.

A Szingapúri Nemzeti Egyetem (NUS) tavaly novemberben írt alá egy számos területre kiterjedő szándéknyilatkozatot a Semmelweis Egyetemmel, miután a NUS delegáltjai részt vettek az egyetem legrangosabb nemzetközi tudományos rendezvényén, a Semmelweis Szimpóziumon. A szándéknyilatkozat széles körű együttműködést céloz, és a remények szerint hozzájárul a két intézmény nemzetközi ismertségének, illetve tudományos eredményeinek előmozdításához. A NUS egyebek mellett professor fellowship programot szeretne indítani az egyetemmel közösen, amelynek háttér-finanszírozását biztosítanák; a két intézmény emellett hallgató- és oktatócserét is tervez a jövőben. A kooperáció keretében a csereegyezmény aláírása mellett már azokat a tudományterületeket is meghatározták, ahol a két egyetem kutatói együtt fognak működni.

A cikk teljes terjedelemben a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható.

A National University of Singapore (NUS) kutatóegyetemet 1905-ben alapították, és az ázsiai-csendes-óceáni régió egyik vezető felsőoktatási intézményeként tartják számon. Kulcs szerepet játszik a modern technológia, tudomány, oktatás és kutatás fejlesztésében, és a legkülönbözőbb tudományágakban (orvostudomány, fogászat, művészetek, társadalomtudomány, jog, számítástechnika, zene) kínál képzési programokat alap- és posztgraduális szinten. Az egyetemnek jelenleg csaknem 36 ezer hallgatója, és több mint 2500 oktatója van.

Egyedülálló lehetőséget nyújt a klinikai kutatások területén a Harvard Medical School és a Semmelweis közös programja

A posztgraduális képzési program olyan tudást ad, amellyel egész klinikai pályafutásuk során gazdálkodhatnak a résztvevők – emelte ki dr. Merkely Béla rektor. A Harvard Medical School és a Semmelweis Egyetem ösztöndíjprogramjára továbbra is várják olyan, tudományos tevékenység terén tapasztalattal rendelkező fiatal klinikusok, PhD-hallgatók, posztdoktori ösztöndíjasok és rezidensek jelentkezését, akik érdeklődnek az egészségügyi kutatások iránt és a klinikumban képzelik el a jövőjüket.

Foto: Barta Bálint – Semmelweis Egyetem

Szabó Ádám

Kommunikációs Igazgatóság

A Harvard Medical School és a Semmelweis Egyetem képviselői tavaly decemberben írtak alá együttműködési megállapodást 2023. július 17-én induló, 2026 júniusáig tartó posztgraduális képzési programról, melynek immár megnyílt a regisztrációja is. Az egészségügyi kutatásra és módszerekre koncentrált továbbképzésre olyan fiatal klinikusok, PhD-hallgatók, posztdoktori ösztöndíjasok és rezidensek jelentkezését várják, akik folytattak már tudományos tevékenységet és érdeklődnek a klinikai vizsgálatokkal kapcsolatos készségek fejlesztése iránt.

Dr. **Merkely Béla**, a Semmelweis Egyetem rektora rámutatott: a program egyedülálló lehetőséget nyújt a fiatalok számára, az ennek segítségével elsajátított tudásra pedig egész klinikai pályafutásuk során építhetnek a résztvevők. – A továbbképzést első sorban posztdoktoroknak és azoknak ajánljuk, akik már gyakorlatot szereztek a kutatás területén a PhD-képzésük első két évében, esetleg a Tudományos Diákköri munkájuk során – ők azok, akik a leginkább fel tudják majd szívni azt a tudást, amit a Harvard és a Semmelweis Egyetem nyújt – emelte ki, hozzátéve: fontos, hogy a jelentkezők a klinikumban képzeljék el a jövőjüket, hiszen a képzés a klinikai kutatásra koncentrál. – A program tematikája rendkívül széles körű: az epidemiológiától kezdve az ún. kutatói kezdeményezésű vizsgálatok, azaz investigator-initiated trialek tervezésén és megvalósításán át felöleli a klinikai vizsgálatok legfontosabb részeit a hipotézisek felállításától kezdve az adatok rögzítéséig és értékeléséig, valamint a biostatistikáig. Mindezt ráadásul gyakorlati szemléletmóddal, a klinikailag releváns megoldásokra koncentrálna, szemináriumi előadások, önálló és kiscsoportos munkák, valamint online órák segítségével – mondta el a rektor. A programban olyan szakemberektől tanulhatnak a résztvevők, mint dr. **David Scott Solomon**, a Harvard Egyetem világhírű kardiológus professzora, aki kiemelkedően sok publikációt

jegyez az egyik legtekintélyesebbnek számító New England Journal Medicine szaklapban; vagy dr. **Ajay K. Singh**, a Harvard Medical School tanulmányokért felelős dékánhelyettese. A Semmelweis Egyetem részéről dr. Merkely Béla rektor, a Városmajori Szív- és Érgyógyászati Klinika igazgatója; dr. **Ungvári Zoltán**, a Népegészségtani Intézet professzora; valamint dr. **Hegyvi Péter**, a Transzlációs Medicina Központ igazgatója vesz részt a programban.

– A Semmelweis Egyetemen folyamatosan növekszik a PhD-hallgatók száma a klinikumban. Az orvos- és egészségstudomány azonban egy egész életre szóló hivatás, épp ezért nem szeretnénk, ha hallgatóink tudományos érdeklődése megszűnne a doktori tanulmányaik után – az ugyanis csak a belépőt jelenti a tudományos világba. A Harvard Medical School-lal közös továbbképzésünk egy olyan komoly tudáscsomagot nyújt, amellyel akár kutatói jövőjüket is megalapozhatják – emellett pedig a Semmelweis Egyetemet is helyzetbe hozzhatják, melynek célja, hogy bekerüljön a világ 100 legjobb

felsőoktatási intézménye és Európa 5 legjobb gyógyító szakegyeteme közé – hívta fel a figyelmet dr. Merkely Béla. Mint elmondta, a Harvard Egyetem a világ egyik legjobb egyeteme, amely reputációjával, klinikai kutatásaival is a világ élvonalába tartozik, ezt pedig a rangsorokban elfoglalt előkelő pozíciói is mutatják. A Semmelweisnek régóta meglévő kapcsolatai vannak az intézménnyel, az egyetem munkatársai számtalan közleményt jegyeznek a Harvard kutatóival közösen, ezek a meglévő együttműködések és baráti kapcsolatok pedig most még szorosabbra fűződhetnek. – Az, hogy Európában mi váltunk a Harvard partnerévé, a Semmelweis Egyetem értékét mutatja, és stratégiaileg, valamint reputáció tekintetében is rendkívül pozitív fejleménynek számít – tette hozzá a rektor.

A kilenc hónapos program három rezidens workshopja Budapesten, online és Bostonban zajlik. A képzés tantervéért és megvalósításáért a világhírű amerikai egyetem felel, a Semmelweis Egyetem pedig vállalja, hogy évente 50 gondosan kiválasztott résztvevő részvételi díjának ötven százalékát fedezi, melyre az intézmény 250 ezer dolláros keretet különített el. A programot a környező országokban is meghirdették, így abba a közép-európai régió több országának szakemberei is bekapcsolódhatnak. A kiválasztási folyamatról dr. Merkely Béla elmondta: a motivációt, az eddigi teljesítményt és kutatási tevékenységet, valamint a jelentkezők ajánlóit is figyelembe veszik a döntés során. Akinek első évben nem sikerül bejutnia a programba, az jövőre és két év múlva ismét próbálkozhat, hiszen a továbbképzés három éven keresztül zajlik. Szintén lehetőség van arra, hogy a képzési díj felét vagy teljes részét cégek, támogatók vagy szponzorok biztosítsák a jelentkezők számára.

A jelentkezéseket a következő weboldalon lehet leadni: hms.harvard.edu/Semmelweis, az Admissions menüpont alatt. (Amennyiben kérdés merül fel a programmal kapcsolatban, lépjen velünk kapcsolatba e-mailen keresztül: scholarship@semmelweis.hu.)

A transzplantáció európai szaktekintélyei adtak elő az idei Transplant Today szimpóziumon

A transzplantáció legaktuálisabb kérdéseiről szóló nemzetközi szimpózium, a Transplant Today előadói idén is a terület legnevezebb európai képviselői voltak, akiknek előadásai a téma új indikációjáról és legizgalmasabb kihívásairól szóltak.

Dr. **Fehérvári Imre**

Sebészeti, Transzplantációs és Gasztroenterológiai Klinika
Kommunikációs Igazgatóság

Idén immár második alkalommal rendezte meg a Sebészeti, Transzplantációs és Gasztroenterológiai Klinika (STÉG) a Transplant Today szimpóziumot, melynek helyszíne a Semmelweis Szalon volt. Az eseményen ezúttal is Európa legjelentősebb transzplantációs személyiségei vettek részt és tartottak előadást.

Az egész napos nemzetközi szimpóziumot dr. **Merkely Béla** nyitotta meg. A rektor emlékeztetett arra, hogy 1973-ban indult az első veseátültetési program Magyarországon, amelynek a Semmelweis Egyetem adott otthont, valamint az első szívátültetés, amelyet 1992-ben a Városmajori Szív- és Érgyógyászati Központban végeztek el. 1994-ben nyílt meg Budapesten a Semmelweis Egyetem Transzplantációs és Sebészeti Klinikája, a rá következő évben pedig elindult az azóta is sikeresen működő májtranszplantációs program. A koronavírus-járvány tetőpontján az 500. élődonoros vesetranszplantációt végezték el az intézményben. 2021-ben a Transzplantációs és Sebészeti Klinika beolvadt az I. Sz. Sebészeti és Intervenciós Gasztroenterológiai Klinikába. Így jött létre a Sebészeti, Transzplantációs és Gasztroenterológiai Klinika (STÉG), az egyetem egyik legnagyobb fekvőbeteg-ellátó intézménye. – Ennek a klinikának köszönhető, hogy Semmelweis Egyetem a szervátültetések terén ma is vezető szerepet tölt be hazai szinten, és az Eurotransplant országok között is az élvonalba tartozik – hangsúlyozta a rektor.

A Transplant Today célja és küldetése messze túlmutat a Semmelweis Egyetem falain. Azzal a szándékkal hívtuk életre, hogy valamennyi hazai orvosképző egyetem szakemberének alkalmat teremtsünk a továbbképzésre, a tanácskozássra és arra, hogy tovább építse hazai és nemzetközi kapcsolatrendszerét – zárta köszöntőjét dr. Merkely Béla.

Dr. **Szijártó Attila**, a Sebészeti, Transzplantációs és Gasztroenterológiai Klinika igazgatója elmondta: a Transplant Today a szakterület legaktuálisabb kérdéseivel foglalkozik, különös tekintettel az indikációk változásaira és a kihívásokra, amelyekkel a szakembereknek a jövőben szembe kell nézniük. Az idei rendezvény a Semmelweis által szervezett második nemzetközi transzplantációs szimpózium, amely egy kicsit szűkebb szakmai közönséget céloz meg: az előadások elsősorban izgalmas és fejlődésben lévő területekre összpontosítanak, mint például a gyermekek transzplantációja, vagy az ABO-inkompatibilis transzplantációk.

Szerencsére a hazai transzplantációs aktivitás lassan megközelelti a járvány előtti szintet, és a donorfelajánlások minden szerv esetében nőnek. Összességében tavaly 40 élődonoros veseátültetést végeztek az egyetemen, emellett pedig 94 cadaver veseátültetést, 69 májátültetést és 2 hasnyálmirigy-átültetést végeztek 2022-ben. A Semmelweis égisze alatt 40 szív- és 12 tüdőátültetés is megvalósult – fogalmazott az igazgató.

Ezt követően **Mihály Sándor**, az Országos Vérellátó Szolgálat (OVSZ) transzplantációs igazgatójának előadása következett, amelyben az Európa Tanács által támogatott kutatás eredményeit mutatta be. Ennek során az Európa Tanács tagországaiban vizsgálták a cadaver donáció elutasításának okait. A kutatás egyik

Foto: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

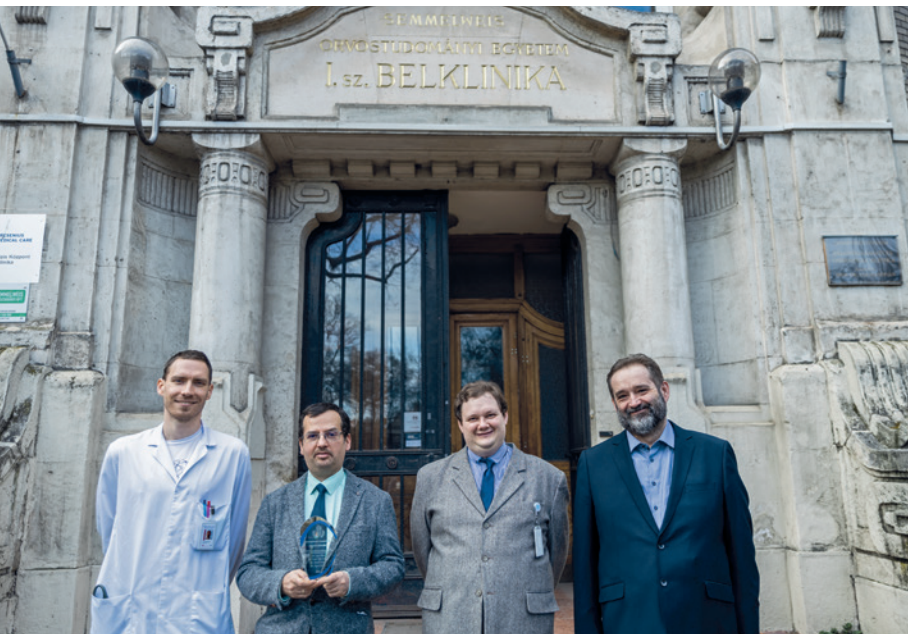
érdekes eredménye volt a feltételezett beleegyezés elvének általánossá válása a korábban donorkártyát használó országokban is. **Umberto Cillo**, a Padovai Egyetem professzorának prezentációja az egyik legjobban várt előadás volt, amely közvetlen hangulatú párbeszédet hozott a résztvevők között. A májátültetés és hepatobiliaris sebészet szaktekintélye többek között kitért a májátültetés javallatának változására is. Az eddig általánosan alkalmazott daganatos restrikciós kritériumok helyett egyre inkább teret hódít a daganatok biológiai tulajdonságain alapuló recipiensszelékció.

Fabio Vistoli, a Pisai Egyetem sebészprofesszora a hasnyálmirigy-átültetés olasz eredményeit tekintette át. A mellkasi szervek transzplantációját a Semmelweis Egyetem, valamint partneregyeteme, a Bécsi Orvostudományi Egyetem és az Allgemeines Krankenhaus (AKH) professzorai képviselték. A szívátültetést a magyar szívprogram régi támogatója, a Bécsi Orvostudományi Egyetem professzora, **Andreas Zuckermann** tekintette át, **Konrad Hötzeneker** a tüdőátültetésről szóló előadását pedig online prezentálta, egyenesen Indiából. Mindkét előadó hangsúlyozta a ma már általánosan használt gépi perfúzió fontosságát a mellkasi szervek esetében. Ez nemcsak a felhasználható szervek mennyiségét növeli, hanem tervezhető műtétté teszi magát a transzplantációt is. Sajnos ez a lehetőség még nem áll rendelkezésre a magyar transzplantáció számára, ám bevezetése egyre sürgetőbb feladat és elvárás.

Az ebédszünetet az előadókkal folytatott kötetlen beszélgetés töltötte ki, majd a legnagyobb számban végzett szervátültetés, a vesetranszplantáció szaktekintélyei következtek. **Rainier Oberbauer** nefrológus hazai konferenciáját megszakítva utazott a Semmelweis Egyetemre és tekintette át az egyre többet alkalmazott vércsoport-inkompatibilis transzplantációkat. Ezt Londonból **Frank Dor** transzplantációs sebész online diskusziója egészítette ki. A tudományos program utolsó előadása **Uts Herden** prezentációja volt. Ő sebészként áttekintette a Hamburgban magyar gyermekeken végzett transzplantációkat, melyek szükségszerű és eredményes kiegészítői a hazai programoknak.

A mellékvesekéreg-rák azonosításának új módszerét vizsgálják az endokrinológiai tanszéken

Már szabadalmi eljárás alatt van a Semmelweis Egyetem Endokrinológiai Tanszékének kutatócsoportja által kifejlesztett, mellékvesekéreg daganatok szövettani diagnosztizálását segítő innovatív eljárás. A kutatás elnyerte az egyetem innovációs díját is.

Fotó: Barta Bálint – Semmelweis Egyetem

Kiss Melinda Katalin
Kommunikációs Igazgatóság

Átlagosan minden huszadik emberrel fordul elő élete során, hogy a szervezet működésében és a hormontermelésben kulcsfontosságú szerepet betöltő mellékvesében daganat alakul ki, ennek gyakorisága pedig az életkor előrehaladtával nő. Túlnyomórészt hormon nem termelő jóindulatú daganatokról van szó, amelyek egy része alapesetben beavatkozást sem igényel, viszont meglehetősen nehéz annak meghatározása, hogy jó- vagy rosszindulatú daganatot találtak-e az adott páciensnél. Nagyon ritka esetekben előfordulhat, hogy a fellelt daganat rosszindulatú. A mellékvesekéreg-rák ráadásul meglehetősen agresszív, az 5 éves túlélési esélye 30 százalék alatti.

A felismerését nehezíti, hogy eléggé általános, más betegségeknek is előforduló tünetei vannak. Ilyen például az éjszakai izzadás, az elhúzódó láz, a fogyás, a fáradékonyság, előrehaladott állapotban hasra vagy hátra lokalizált fájdalom. Esetenként előfordulhat arkra, hasra történő hízás, miközben a végtagok elvékonyodnak, és a bőr is vékonyabb lesz. Jellegzetes tünet nők esetében az addig megszokottnál erőteljesebb szőrnövekedés is. Jelenleg nincs olyan általánosan használható diagnosztikai eljárás, ami gyorsan és a beteg számára viszonylag fájdalommentesen segítségével lenne az orvosoknak a kórisme felállításában és a kezelés meghatározásában. A műtét előtti mintavétel egyelőre nem számít rutineljárásnak, mivel a szövettani vizsgálat nehéz, és kis mennyiségű mintából nem is megbízható. Ezt orvosolná a Semmelweis Egyetem Endokrinológiai Tanszékén működő kutatócsoportjának molekuláris biológiai felfedezése, amelyet 2022 őszén egyetemi innovációs díjjal ismertek el.

Az innováció a műtét utáni szövetszövetminták-analízist könnyíti meg, mivel a kutatócsoportnak sikerült 3 olyan mikroRNS kombinációt azonosítani, amelyek a kivett mintából izolálva megbízhatóan jelezhetik a mellékvesekéreg-daganatát jó-, vagy rosszindulatúságát – mondta el dr. **Igaz Péter** a kutatócsoport és az Endokrinológiai Tanszék vezetője. Hozzátette: a Semmelweis Egyetemen

több mint négy évtizedes hagyománya van a mellékvese daganatos megbetegedéseivel kapcsolatos kutatásoknak, ezért is fordult a figyelem erre a kutatási területre.

A mintegy két évig tartó kutatás egyik legnagyobb nehézsége a szövetszövetminták beszerzése és elemzése volt – emelte ki dr. **Nyirő Gábor** biológus, tudományos főmunkatárs, a labormunka irányítója. A laboratóriumi kutatómunka a Laboratóriumi Medicina Intézet Klinikai Genetikai és Endokrinológiai laboratóriumában folyt. A mellékvesekéreg-rák ugyanis annyira ritka – évente nagyjából 15-20 esetet azonosítanak az országban –, hogy időbe telt a 63 paraffinba ágyazott, formalin-fixált minta beszerzése és kiválogatása a patológiai osztályokról – tette hozzá dr. **Turai Péter István** PhD-hallgató, a Belgyógyászati és Onkológiai Klinika rezidense, aki elsősorban a labormunkával, többek között a mintákban kimutatható mikroRNS-ek izolálásával és expressziós szintjük meghatározásával járult hozzá a kutatás sikeréhez. A korábbi kutatásoknak köszönhetően sikerült 10-15-re leszűkíteni azon mikroRNS-ek számát, amelyeknek közük lehet a mellékvese működéséhez, daganatos megbetegedéseihez.

Ezekből mesterséges intelligencia segítségével különböző kombinációkat hoztunk létre, és azonosítottunk 24 olyan kombinációt, amelyek 90 százalékos hatékonysággal segítették a jó- és rosszindulatú daganatok közötti differenciálást – mondta dr. Turai Péter István. Végül sikerült meghatároznunk azt, hogy melyik kombinációknál működik annyira jól a minták visszamérése, hogy közel 100 százalékos pontossággal meghatározható, hogy rákos vagy nem rákos daganatról van-e szó – magyarázta dr. **Herold Zoltán** biostatistikus, a Belgyógyászati és Onkológiai Klinika onkológiai részlegének munkatársa, aki a mesterséges intelligencia bevonásával futtatott szimulációkat végezte. A kutatás eredménye lehetőséget ad arra, hogy a későbbiekben akár műtét előtti szövettani vizsgálathoz is használható eljárást dolgozzanak ki, a hosszabb távú cél pedig az, hogy a daganatból a vérbe kiválasztódó, keringő mikroRNS-ekre alapozva a vérből is kimutatható legyen a mellékvesekéreg-rák. Ez kiválthatná a szervből vett minta elemzését is, hiszen egy egyszerű vérvétel sokkal kevésbé fájdalmas vagy kockázatos eljárás lenne.

– Sokszor a véletlen hozza azt, hogy az ember milyen irányba fog elmenni, én például cukorbetegséggel kezdtem, és nem gondoltam volna, hogy később a tumorokkal foglalkozó kutatási területem lesz majd – mondta dr. Herold Zoltán, aki szerint óriási fejlődési lehetőségek vannak már a közeljövőben is a mesterséges intelligenciára alapozott diagnosztikában. – Engem eredetileg az immunológia érdekelt, aztán hatodévtében a volt II. Sz. Belgyógyászati Klinika endokrinológiai osztályára kerültem, és ezzel el is dőlt a szakmai érdeklődésem – tette hozzá dr. Igaz Péter. A kutatócsoport legfiatalabb tagja, dr. Turai Péter István pedig egészen a harmadéves kórházi szakmai gyakorlatig patológus szeretett volna lenni, mígnem a napi munka során megtetszett neki a belgyógyászat, és azon belül is az endokrinológia. Dr. Igaz Péter 2023. április 24-én a Szenior Akadémián tartott előadást a mellékvese betegségeiről, a *hormonbetegségekről, fókuszban a mellékvese* címmel.

A cikk teljes terjedelmében a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható.

Forradalmasíthatja a fogászati implantátumokat az innováció díjas kutatás

Dr. Csomó Krisztián Benedek és dr. Koppány Ferenc a leginnovatívabb PhD-értekezés díját vehették át a Hidrofil nanostruktúrájú titánfelület előállítási módszerének kifejlesztése című dolgozatukért a Semmelweis Egyetem és a Richter Gedeon Nyrt. tavaly megrendezett Innovációs Napján.

Szabó Ádám Kommunikációs Igazgatóság

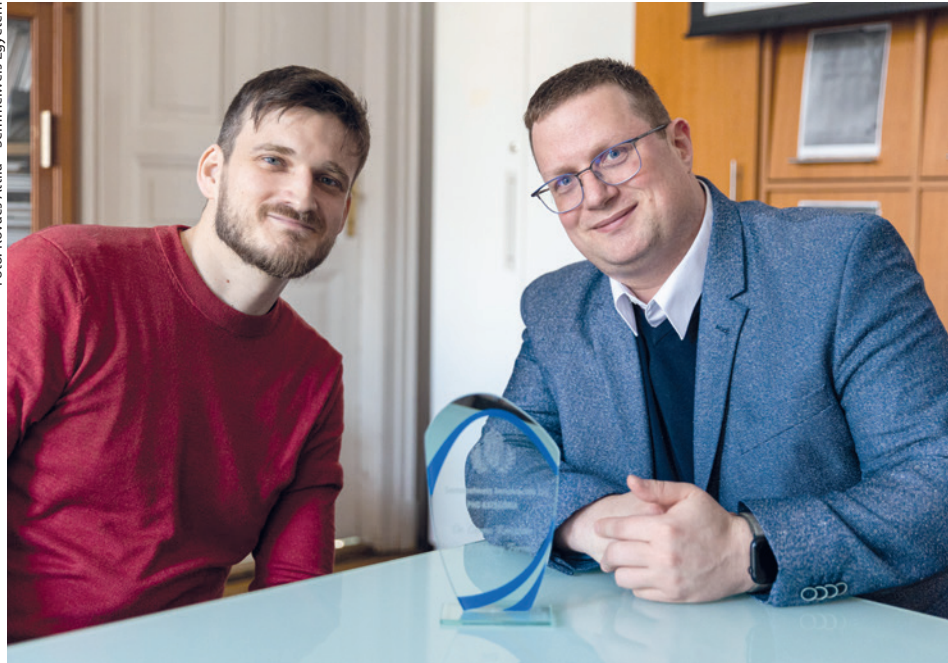
A manapság alkalmazott fogászati implantátumok többsége titánból készül: ennek legnagyobb előnye, hogy levegővel érintkezve titán-dioxid-réteg képződik rajta, mely nemcsak a korrodálódástól védi, de biztosítja azt is, hogy az implantátum képes legyen a szervezetbe beépülni – magyarázta dr. **Csomó Krisztián Benedek**, a Semmelweis Egyetem Arc-Állcsont-Szájsebészeti és Fogászati Klinikájának szakorvosa. A titán implantátumokat széles körben alkalmazzák, vannak azonban olyan esetek, amikor használatuk kevésbé vagy egyáltalán nem ajánlott: például cukorbetegknél, akiknél lassabb a sebgyógyulás; azoknál, akik az adott területen sugárkezelésben részesültek; vagy betegségük, esetleg gyógyszerelésük miatt csontgyógyulási problémával küszködnek. – Elkezdtünk azon gondolkodni, hogyan lehetne fejlesztést végezni az implantátumok területén annak érdekében, hogy akár ezeknél a veszélyeztetett csoportoknál is biztonságosan alkalmazhatóak legyenek – emelte ki dr. Csomó Krisztián Benedek.

A szakorvos rámutatott: a fogászati implantátumok felülete érdesített, hogy a csontsejtek könnyebben meg tudjanak tapadni a felszínen. A korábbi, mikroméretű egyenetlenségek után ma már akár nanoméretű struktúrákat is képesek létrehozni a felületeken. – Az ilyen felületek között vannak olyanok, amelyek csökkenthetik a fertőzés veszélyét. Az apró érdességen a sejteink gond nélkül megtapadnak, a baktériumok viszont kisebbek, ezek sejtfalát az apró egyenetlenségek szétcincálják – mutatott rá a szakorvos. Hozzátette: ennek ellenére előbb-utóbb mindenképpen megjelennek a baktériumok, hiszen a szájüregben lehetetlen steril körülményeket teremteni. A lényeg, hogy időt adjunk a szervezetnek, így előnyt kapjon és megfelelően rá tudjanak tapadni a sejtek az implantátumra.

Mint felhívta rá a figyelmet, a titán implantátumok felületei túlnyomórészt hidrofóbok, azaz víztaszítóak – elérhetőek ugyan hidrofil (vízkedvelő) felületű implantátumok is, ezek azonban nemcsak drágák, de használatuk sokszor körülményes. – A hidrofil implantátumoknak sokkal jobb a gyógyulási esélyei, épp ezért a betegek szélesebb körénél alkalmazhatóak. Ezeken ugyanis a fehérjék könnyebben meg tudnak tapadni, így gyorsabb a sebgyógyulás – mutatott rá, miért döntöttek úgy, hogy kutatásaikban az ilyen implantátumok kifejlesztése felé fordulnak.

Dr. Csomó Krisztián Benedek és dr. **Koppány Ferenc** célja az volt, hogy olyan titán implantátumot fejlesszenek, melynek nemcsak nano mérettartományban érdes a felülete, de hidrofil is. Egy olyan megoldást kellett tehát találniuk, ami megőrzi az implantátumok felületének nanostruktúráit – például baktériumölő tulajdonságát – miközben mégis megváltoztatja annak nedvesítőképességét. A kívánt hatást végül a felület savazásával érték el: a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem munkatársaival, valamint a Ferr-Váz Kft.-vel együttműködve fejlesztették ki a módszert, a technikára pedig szabadalmat is benyújtottak. Mint elmondták, a savazásra mint lehetséges eljárásra korábban még nem gondoltak, ugyanis abból indultak ki, hogy az a nanoméretű elemeket eltünteti. A kutatók számára a legnagyobb nehézséget

Fotó: Kovács Anikó – Semmelweis Egyetem

a megfelelő anyag, a koncentráció, a behatási idő és a hőmérséklet megtalálása jelentette. Kutatásukról a *Nanometaterials* című tudományos lapban megjelent közleményben számoltak be, publikációjukat meglepően gyorsan elfogadták. Jelenleg már szabadalmuk továbbfejlesztésén dolgoznak.

– A fogászati innovációk manapság főleg technikai jellegűek, legtöbbször egy-egy adott módszer, annak finomsága változik, a klinikum szempontjából nehezebb észrevenni az igazán nagy újításokat. Sokszor hiányzik ugyanis az összekötő kapocs az alapkutatások és a klinikum között. Pedig az utóbbiban megfogalmazódó kérdésekre sokszor épp az előbbieken, a biológiában, az élettanban rejlik a válasz. Jól példázza ezt az implantológia is, ahol 10-15 évenként várható paradigmaváltás. Jelenleg épp egy ilyen küszöbön állunk, a következő nagy előrelépést a hidrofilitással kapcsolatos kutatások hozhatják el. Ezek szintén biológiai alapvizsgálatokból indultak el – magyarázta dr. Koppány Ferenc, az Arc-Állcsont-Szájsebészeti és Fogászati Klinika egyetemi tanársegéde.

A közös munkával kapcsolatban dr. Csomó Krisztián Benedek és dr. Koppány Ferenc elmondta: régóta barátok, a klinikumban korábban is dolgoztak már együtt, innen eredt a PhD-dolgozatuk ötlete is. Külön kiemelték az egyetemek közötti együttműködés fontosságát, valamint dr. **Németh Zsolt**nak, a klinika igazgatójának és dr. **Joób-Fancsaly Árpád** igazgatóhelyettesnek a támogatását. Vizsgálataikhoz elengedhetetlen volt az egyetemről kapott kari kutatási támogatás is.

Munkájuk sikeréhez az is hozzájárult, hogy szemléletük jól kiegészíti egymást. Dr. Koppány Ferencet a *viszsa a gyökerekhez* jelmondata vezérli, míg dr. Csomó Krisztián Benedeket a kíváncsiság, a fejlesztés és innováció folyamatos keresése élte. Mint arra rámutattak, még rengeteg munka áll előttük, hiszen további vizsgálatokkal és adatokkal kell bizonyítaniuk, hogy módszerük nemcsak működőképes, de annival hasznosabb is, hogy a cégeknek is megéri ilyen implantátumokat fejleszteni és gyártani.

Dr. Karády Júlia: Kulcsfontosságú a jó lehetőségek felismerése

Dr. Karády Júlia a Semmelweis Egyetem Kardiológiai Tanszékének tudományos segédmunkatársa jelenleg a Harvard Egyetemhez tartozó Massachusetts General Hospitalban dolgozik tanársegédként, ahol kardiológiához kapcsolódó tudományos munkát végez. A legutóbbi Junior Prima Díj Magyar Tudomány kategóriájának egyik kitüntetettje interjúnkban beszámolt kardiovaszkuláris kutatásairól és arról is, miért játszott kiemelkedő szerepet pályájában a Városmajori Szív- és Érgyógyászati Klinika.

Fotó: Magyar Fejlesztési Bank

Szabó Ádám

Kommunikációs Igazgatóság

– Alapvetően kardiovaszkuláris kutatásokat végzek, a koszorúér nem invazív képalkotásával, valamint a koszorúér-betegség diagnosztikájával foglalkozom, azon belül is elsődleges célom az infarktusra magas rizikójú betegek korai felismerése és a betegség megelőzése – magyarázta dr. **Karády Júlia**, azon tíz fiatal egyike, aki 2022-ben Junior Prima díjban részesült Magyar Tudomány kategóriában. A Kardiológiai Tanszék tudományos segédmunkatársa jelenleg épp a Harvard Egyetem tanársegédként dolgozik a világhírű Massachusetts General Hospitalban az Egyesült Államokban, Bostonban.

Dr. Karády Júlia már egészen fiatal korában érdeklődött az egészségügy és a tudomány iránt: nagyszülei anyai ágon orvosok, édesanyja pedig orvosi diplomát szerzett, bár végül nem gyakorló orvosként dolgozik.

Egyetemi tanulmányait ugyan a Szegedi Tudományegyetemen kezdte, ám később átjelentkezett a Semmelweis Egyetemre, ahol TDK-hallgatóként került vissza a városmajori klinikára. Mint fogalmazott, ott ragadt, hiszen nagyon szerette az intézményt és a mai napig közel áll a szívéhez. – A Városmajori Szív- és Érgyógyászati Klinika egy kiváló műhely, ahol nagyon magas szintű klinikai munka és oktatás is folyik – magyarázta, hozzátéve: nagy hatással volt pályájára a korai tudományos kutatómunka és hogy hamar megtalálta azt a helyet, ahol sokat fejlődhet és tanulhat.

A városmajori klinikán kardiovaszkuláris CT-vel kezdett foglalkozni dr. **Maurovich Horvat Pál**, az Orvosi Képzőképző Klinikájának igazgatójának témavezetésével, dr. **Merkely Béla** rektor, a városmajori klinika igazgatójának támogatásával. Megpályázta és el is nyerte a Fulbright Ösztöndíjat, ennek segítségével került ki a Harvard Egyetemre.

Az egyik fő kutatási területe, amelyen a Harvard Egyetemhez tartozó Massachusetts General Hospitalban kezdett el dolgozni, a koszorúér CT használata a koszorúér noninvazív diagnosztikája során.

– Ez egy relatív új képalkotási modalitásnak számít a koszorúér betegség diagnosztikájában, amit kutatásaink során összehasonlítottunk a többi nem invazív diagnosztikus alternatívával, vizsgálva annak költséghatékonyságát mellkasi panaszokkal bíró betegek diagnosztikájában – magyarázta.

– Az eddigi kutatásaink hozzájárultak ahhoz, hogy a legfrissebb európai és amerikai guidelineokban már kiemeltebb helyen szerepel a koszorúér CT – húzta alá. A koszorúér CT-vel ugyanis pontos képet kaphatnak arról a szakemberek, van-e koszorúér-betegség, mennyire van jelen elmeszesedés, milyen súlyos, vagy milyen mértékű az erek szűkülete. Ezek ismeretében pedig sokkal pontosabb, a betegségnek megfelelő intervenció hajtható végre akár invazív, akár nem invazív, gyógyszeres formákban is – mondta el dr. Karády Júlia.

Másik fő területe ugyancsak a kardiológiához kapcsolódik: magas szenzitivitású troponin platformok összehasonlításával foglalkozik, valamint ezek konkordanciáját és diszkordanciáját vizsgálja nagy elemszámú akut mellkasi panaszokkal bíró populáción.

– A troponin egy vérből kimutatható biomarker, amely azt mutatja, mennyire sérült a szívizom. Kiválóan alkalmas például arra, hogy akut mellkasi panaszok esetén detektálja a szívinfarktust – magyarázta. Infarktusdiagnosztika esetén ún. magas szenzitivitású troponin esszéket használnak ennek a mérésére, melyek kis koncentrációban képesek kimutatni a troponint a vérből – ezek ráadásul korai diagnosztikára is alkalmasak, azaz a panaszok megjelenése esetén segítségükkel az orvosok hamar beavatkozhatnak. – Ezeket a troponin esszéket több nagy cég forgalmazza, és kórháztól függ, hogy épp melyiket használják. Emiatt az eltérés miatt az európai guideline-ok a különböző troponin esszékhöz különböző thresholdokat, azaz küszöbértékeket határoznak meg, amelyek alapján megállapítható, a páciensnek infarktusa van-e vagy nem. Kutatásainkban a különböző troponin esszéket és thresholdokat hasonlítottuk össze azt vizsgálva, hogy ha ugyanazt a beteget négy különböző esszével tesztelünk, ugyanazt a diagnózist kapjuk-e – fejtette ki.

Dr. Karády Júlia kiemelte: a kutatásban azt találja a legérdekesebbnek, hogy a folyamat, amely során tudományos kérdések megválaszolására törekszünk, önmagában is rengeteget tanít az embernek. Mint elmondta, a tudományos munkához kiemelten fontos az elkötelezettség, ugyanis nem minden vizsgálat hoz egyértelmű sikert; emellett hangsúlyozta a megfelelő kérdések felvetésének és a kutatási terület ismeretének fontosságát is. A jövőbeli terveivel kapcsolatban úgy fogalmazott: családjával együtt néhány évig biztosan az Egyesült Államokban marad, ott tervezi elvégezni a rezidens képzését és nem mondott le arról sem, hogy klinikusként dolgozzon, épp ezért szeretné a szakképzését is befejezni. – Eddigi pályám során kulcsfontosságú volt a jó lehetőségek felismerése – így kerültem a Városmajori Klinikára, így találtam rá fő szakterületemre és ennek köszönhetem azt is, hogy most a Harvard Egyetemen dolgozhatok – emelte ki, hozzátéve: ha a jövőben Magyarországon lát ilyen jó lehetőséget, akkor természetesen nyitott arra, hogy hazatérjen.

A WHO igazgatói díjával tüntették ki dr. Ádány Rózát

A lakosság jó egészségi állapota az ország társadalmi-gazdasági felemelkedésének záloga – hangsúlyozta dr. Ádány Róza egyetemi tanár, aki nemrégiben vehette át az Egészségügyi Világszervezet, a World Health Organization (WHO) Regionális Igazgatói Díjat a WHO Európai Régiója lakosságának egészségéhez és jóllétéhez való kiemelkedő hozzájárulása elismeréseként.

WHO Európai Régiója – Magyarország

Dr. **Ádány Róza**, a Semmelweis Egyetem munkatársa, a Debreceni Egyetem Általános Orvostudományi Kar Népegészség- és Járványtani Intézet tanára több mint két évtizede segíti a WHO Európai Regionális Irodájának munkáját. A díjat dr. **Östlin Piroska**, a WHO regionális tanácsadója, a szervezet egészségpolitikai szakértője adta át Debrecenben a hazai és nemzetközi tudományos életben egyaránt elismert szakembernek.

– Rendkívül büszke vagyok arra, hogy én adhattam át Ádány Rózának a WHO elismerését. Elsősorban azért, mert a WHO képviselőjében személyesen dolgozhattam együtt Ádány professzorral és munkatársaival a népegészségügyi kutatás és a lakosság egészségi állapotát javító népegészségügyi programok megtervezésén. Erre a munkára nagy szükség van most is, amikor azt látjuk, hogy a jó egészség, az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a jó közérzet, vagy ahogyan szoktuk mondani, a jóllét még mindig sokak számára nehezen elérhető – fogalmazott dr. Östlin Piroska.

A WHO szakértője kiemelte, dr. Ádány Róza értékes kutatásokat végzett a legkiszolgáltatottabb emberek, így a romák egészségi állapotával és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáféréssel kapcsolatban, és kezdeményezte a népegészségügyi helyzetükkel foglalkozó kutatói hálózat kialakítását azon kelet-közép-európai és dél-európai országok szakembereinek részvételével, ahol a roma népesség nagy arányban képviselteti magát.

– A WHO igazgatójának elismerése nagy öröm számomra, de hangsúlyozni szeretném, hogy a díjat nem egyéni teljesítményem, hanem sokkal inkább hazai és európai kollégáimmal a népegészségügyi képzésfejlesztés területén végzett munkánk, valamint az egészségügyenlétlenségek mérséklését célzó kutatási és szakér-

Fotó: WHO Magyarország

tői tevékenységünk elismerésének tekintem – köszönte meg az elismerést dr. Ádány Róza.

Az egészség a legnagyobb érték, amit birtokolhatunk – hangsúlyozta a díj átvételekor, hozzátéve: népegészségügyi szakemberként legfőbb célja, hogy ennek az értéknek a birtoklásához minél több embertársának adjon segítséget nemzeti, vallási, társadalmi hovatartozásuktól függetlenül.

– Dolgozunk tovább, nem újabb díjért, hanem az emberek egészségi állapotának javításaért, ami társadalmi-gazdasági felemelkedésünknek is záloga – zárta beszédét a díjazott.

Fenyvessy Béla-díjban részesült Kádár László, az Egészségtudományi Kar oktatója

Fotó: Csima Zoltán, Egészségtudományi Kar Közegészségtudományi Tanszék

Egészségtudományi Kar
Közegészségtudományi Tanszék

A Magyar Higiénikusok Társasága 2023. március 30-án tartotta Fodor-Fenyvessy tudományos emlékülését a Nemzeti Népegészségügyi Központban, amelynek keretében a Közegészségtudományi Tanszék oktatója, **Kádár László** a közegészségügy oktatásában végzett hosszútávú kiemelkedő teljesítménye, továbbá a képzésfejlesztésben végzett tevékenysége elismeréseként Fenyvessy Béla emlékérem díjban részesült.

A tudományos ülés célja volt, hogy megemlékezzen a hazai közegészségügy megalapítóiról és úttörőiről, valamint elismerje napjaink közegészségügyi szempontból kiemelt teljesítményét. Dr. **Páldy Anna**, a társaság elnöke a konferencia megnyitóján emlékeztetett arra, hogy a betegségek megelőzése, a prevenció és a preventív szemléletmód jelentőségéből semmit sem veszített napjainkra, fontossága továbbra is kiemelkedő.

Az emlékülésen Kádár László a közegészségügy oktatásáról, az oktatás kihívásairól és sokszínűségéről beszélt *Kis oktatási kaleidoszkóp* című előadásában. Előadásában kiemelte, hogy a felsőfokú képzésnek reflektálnia szükséges a digitális kihívásokra, a kompetenciaszintek változására, ugyanakkor az attitűdváltozások és -elvárások nem mehetnek a minőségi népegészségügyi szakember-utánpótlás rovására; amelyre a tanszék hosszútávú és mindennapi munkájában is törekszik. Kádár László kiemelte, hogy anyaszakként a közeljövőben megvalósuló népegészségügyi MSc-képzésekkel a karon lehetőség nyílik a szakmai képzési szintek (BSc, MSc, PhD) teljes vertikulumának elérésére.

Diplomaátadót tartott az Egészségügyi Közszolgálati Kar

Az egészségügy és a szociális szakma jövőjét író szakemberek vehették kézbe diplomájukat az Egészségügyi Közszolgálati Kar tanácsülésén a Nagyvárad téri Elméleti Tömb nagytermében. Mind az egészségügyi szervező alapképzési szak, mind a szociális szolgáltatásmenedzsment vezetőképzés esetében mesterszak indítását tervezi a Semmelweis Egyetem, előbbi 2024 őszén indul.

Foto: Bara Bálint – Semmelweis Egyetem

Kiss Melinda Katalin

Kommunikációs Igazgatóság

Most először fordul elő karunk életében, hogy két külön ágon végzettek avatunk, ez pedig jól mutatja, mennyire interdiszciplináris ez a kar, ahol az egyik ágon tanulnak a jövő adatvezérelt egészségügyéért dolgozó kollégák, és azok, akik már tapasztalattal bírnak, és a szociális szolgáltatás szervezésének, ezer gondjának megoldását vállalják fel – mondta köszöntőjében dr. **Szócska Miklós**, az Egészségügyi Közszolgálati Kar (EKK) dékánja az egészségügyi szervező alapképzési szak, valamint a szociális szolgáltatásmenedzsment szakirányú továbbképzési szakok oklevéltadó tanácsülésén.

Az adatvezérelt egészségügyi paradigmaváltás, illetve a szociális szféra ígért digitalizációja óriási szakmai lehetőségeket tartogat a végzős hallgatóinknak, másfelől a COVID óta az emberek nagy részének nagyobb szüksége van a hatékonyan működő, minőségi és emberközpontú szociális ellátásokra, mint valaha volt – jelentette ki dr. Szócska Miklós.

A közszolgálat egy borzasztó fontos dolog, nagyon köszönjük azt az áldozatvállalást, ami résztekről a munkával jár majd – hangsúlyozta a dékán. Megemlítette, hogy 2024-ben indul az egészségügyi szervező mesterszak is, amelyre várják vissza a most végzetteket is.

Dr. **Juhász Péter** a szociális szolgáltatásmenedzsment képzés vezető oktatója örömet fejezte ki, hogy az ünnepségen egyszerre három évfolyam képviselőit is köszönheti. Egyrészt a szociális szolgáltatásmenedzsment képzés első évfolyamának képviselőit, akik bizonyították már, hogy helyes volt a képzést 2019-ben elindítók feltevése, szükség van egy olyan szakmai közösségre, amely túl tud tekinteni a szakma szűken vett feladatain, és szerettegázóbb a küldetése, mint például a széthullott családok megsegítése, és a szociális szolgáltatásmenedzsment szakma tudományos, akadémiai jelentősége is meg tud mutatkozni. A végzősök között köszöntötte a képzés második évfolyamának jelen-

lévő tagjait is, mint mondta, ez az évfolyam volt a bizonyosság évfolyama az oktatók számára, hogy az első nem csupán a kezdeti lelkesedésnek tudható be, hanem ez valóban olyan képzés, amire ennek az ágazatnak valóban szüksége van. A képzés sikerét mutatja, hogy az induló harmadik évfolyamra jelentkezők között minden eddiginél kevesebben vannak, akik már jelenleg is a szociális szférában dolgoznak – mondta dr. Juhász Péter. Jó szívvel emlékezett az egészségügyi szervező szakon végzettek számára tartott óráira is, mivel különösen fontosnak tartja olyan szakmai közösségeket létrehozni, amelyek számára természetes a humán ágazatok szereplői közötti együttműködés. Azt remélem, hogy a jövőben, ha ez a két szakma szükségszerűen találkozik, az együttműködéshez szükséges tudással és akarat felvértezve állnak majd a végzőseink, hogy szolgálják a közt – tette hozzá dr. Juhász Péter.

Az ünnepségen esküt tett végzősöket dr. Szócska Miklós dékán és dr. **Hermann Péter** rektorhelyettes avatta fel oklevelük átadásával.

A végzős hallgatók részéről az egészségügyi szervező alapképzési szakról **Sinka Fruzsina Mária** amellet, hogy felidézte az egyetemen töltött emlé-

kezetes pillanatokat, reményét fejezte ki, hogy bármilyen akadályok is állnak majd a friss diplomások előtt a jövőben, leküzdésükhöz elegendő támogatást ad majd az itt elsajátított tudás. A szociális szolgáltatásmenedzsment szakról **Földházi Kornél Attila** szaktanácsadó búcsúbeszédében köszönetet mondott nemcsak az oktatóknak a kapott ismeretekért, a pandémia alatti figyelemért, a nehézségek leküzdéséhez nyújtott támogatásért, de az előző évfolyam tagjainak is a jótanácsért: *merjetez kérdezni, álmolni, vitatkozni, bízni egymásban és a tanároknak is, az oktatók partnerek lesznek.*

Dr. Szócska Miklós a beszédekre reagálva elmondta, örömmel látta, hogy az végzősök közül többen is jelentkeztek az egészségügyi szervező mesterszakra, és folytatják ezt a képzési utat. Óriási szükség lesz szakemberekre, mert az adatvezérelt paradigmaváltás miatt újjá kell majd szervezni az egészségügyet, mert megváltoznak az orvos-orvos, az orvos-beteg, szakdolgozó-beteg, szakdolgozó-orvos kapcsolatok – hangsúlyozta a dékán. A szociális szolgáltatásmenedzsment szakirányú képzés jövőjével kapcsolatban pedig elmondta, a következő cél a mesterszakká fejlesztése, majd a karon egy intézetbe szervezve intézményi otthont kívánnak nyújtani számukra.

– Önöket most felruháztuk mindazokkal a jogokkal és kötelességekkel, amelyek a törvény erejénél fogva az intézményünkben diplomát szerző egészségügyi szervezőket és szociális szolgáltatásmenedzsment tanácsadókat megilletik. Kérem, hogy esküjükhöz hiven munkájukkal szolgálják beteg embertársaik gyógyulását, teljesítsék az Önökre váró feladatokat. Törekedjenek hivatásuk hibátlan művelésére, ismereteik állandó gyarapítására. Legyenek hazánk gondolkodó és áldozatot vállaló polgárai. Őszintén kívánom, hogy mindaz, amit itt ünnepélyesen fogadtak, életükben a legteljesebb valósággá váljék! Az egyetem Szenátusa és a magam nevében, a felavatott kollégáknak hivatásuk gyakorlásához eredményes munkát és jó egészséget kívánok – zárta jókívánságaival az oklevéltadó tanácsülést dr. Hermann Péter rektorhelyettes.

10 éves jubileumot ünnepelt a Fogászati és Szájsebészeti Oktató Intézet

A Fogászati és Szájsebészeti Oktató Intézet nemcsak falakból, adatokból és számokból áll, kollégák, barátok, támogatók, kritikusok alkotják, akik nélkül nem sikerült volna elérni az intézet eredményeit – hangzott el az elmúlt évtized teljesítményét összegző megemlékezésen.

Kiss Melinda Katalin
Kommunikációs Igazgatóság

A Fogászati és Szájsebészeti Oktató Intézet (FSZOI) 10 éves jubileumi ünnepségén dr. **Merkely Béla** rektor köszöntőjében kiemelte, hogy az FSZOI munkatársai – immár 10 éve a Semmelweis-család tagjaként – nap mint nap kitartóan kutatnak, a gyakorlatban alkalmazkodik, és ami legalább ilyen fontos, tovább is adják a megszerzett tudásukat. Ezen túlmenően a szakterületük fejlődése mellett ahhoz is jelentős mértékben hozzájárulnak, hogy a Semmelweis Egyetem mára a régió vezető orvos- és egészségtudományi egyetemévé és tudásközpontjává vált, lévén az intézet a Fogorvostudományi Kar legnagyobb létszámú és alapterületű intézete – tette hozzá a rektor.

– Az itt folyó munka kiválóan példázza a Semmelweis Egyetem egyik legfontosabb alapértékét: a gyakorlatorientált oktatást. Azt, hogy az elméleti tudást a betegellátásban kell és lehet a leghatékonyabban, legeredményesebben elmélyíteni és gyarapítani – hangsúlyozta dr. Merkely Béla. Szavai szerint ennek elérésében, és abban, hogy az intézet mára népegészségügyi fogászati centrummá vált, továbbá az egykori Központi Stomatológiai Intézet integrálásában elvülhetetlen érdemei vannak dr. **Kivovics Péter**nek, az intézet első igazgatójának. A zökkenőmentes vezetőváltásban pedig az is közrejátszott, hogy dr. **Németh Orsolya** még igazgatóhelyettesként vett részt az integrációs folyamatban. A rektor kiemelte azt is, hogy az FSZOI dolgozói a COVID-járvány idején is helyt álltak, mivel azon kevés rendelők közé tartozott, amelyek a legszigorúbb korlátozások idején is fogadták a betegeket.

– Még a Semmelweis Egyetem polgára voltam, amikor felmerült az intézet létrehozásának terve, most pedig már a tíz éves fennállását, sikereit ünnepelhetjük – említette meg köszöntőjében dr. **Takács Péter**, a Belügyminisztérium egészségügyért felelős államtitkára. Felidézte, hogy kismértékben ő is hozzájárult a kialakításához: annak idején ugyanis, miután végbement az integráció, és tudáscentrummá alakították, ő a Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézetnél tehetett döntéshozó javaslatot központi régió sztagolt fogászati és szájsebészeti ellátásának centralizációjára.

Az eredmény pedig tényleg szenzációs lett: a magas színvonalú szakmai munka kiváló oktatási és kutatási tevékenységgel párosult – méltatta az elért eredményeket az államtitkár. Szavai szerint ezek azok a tudásműhelyek, amelyekre a kormány építeni szeretne – és ezért is tekint partnernek az egyetemet.

Ákárcsak egy gyermek életében is, úgy az intézet életében is meghatározó az első 10 év, de különösen az első két-három esztendő: márpedig Kivovics professzor és segítőtársa, dr. Németh Orsolya személyében nagyon kiváló nevelőket kapott az intézmény – idézte fel a kezdeteket dr. **Gerber Gábor**, a Fogorvostudományi Kar dékánja. Megjegyezve, hogy a népegészségügyi fogorvoslás korábban hiányzott a kar portfóliójából, viszont az intézet létrehozása óta ez is megoldott.

Az FSZOI az ország egyetlen fogorvosi járóbeteg-ellátással foglalkozó intézete, mely a fogorvoslás minden ágára kiterjedő, a fogászati sürgősségi ellátás tekintetében az év minden napján, 0-24 órában szolgáltatást nyújtó, szolgálati viszonyban dol-

Foto: Bara Bálint – Semmelweis Egyetem

gozó munkatársakkal működő egyetemi oktatásban is résztvevő közintézmény – hangsúlyozta az intézmény első igazgatója. Az elmúlt években segítette az intézet munkáját és a betegellátást az is, hogy lényegében házon belül szorosan együttműködött a szakfelügyelettel, és remélhetőleg ez a jövőben is folytatódhat – mondta dr. Kivovics Péter.

– Az FSZOI nemcsak falakból, adatokból és számokból áll, kollégák, barátok, támogatók, kritikusok alkotják, akiknek rendkívül hálás vagyok, és akik nélkül nem sikerült volna elérni az eredményeket – jelentette ki dr. Németh Orsolya egyetemi docens, az intézet igazgatója. Úgy vélte a jövőben sem maradnak kihívások nélkül, mivel annak ellenére sem csökken a fogszuvasodással küzdők száma, hogy egyre jelentősebb összeget költenek az emberek szájhigiénéjére.

– Az a cél, hogy a népegészségügyi fogászat ne csak a sürgősségi fogászatra korlátozódjon, hanem sokkal jelentősebb figyelmet kapjon a prevenció, és az egészségtudatossággal kapcsolatos információk mindenkihez eljussanak a legkisebbektől a legidősebbekig, a budapestiektől akár a legtávolabbi vidékeken élőkhöz is a telemedicina segítségével – nyomatékosította az intézet vezetője. Szavai szerint a jövőben jelentős fejlődés érhető el a digitalizáció előrehaladtával.

Az FSZOI teljes épületfelújításához már elkészültek az új, divíziókba szervezett működési rendet is támogató tervek. Az elképzelések szerint egy emelet lenne a gyermekeké, az ellátás mellett fogszabályozással és prevencióval, a második emelet a szájsebészet, parodontológia és implantológia terepe lenne, a harmadik szintet pedig az operatív fogorvoslásnak szentelnék, ami a konzerválást, fogpótlást is magába foglalja. – Így egy olyan népegészségügyi oktató és ellátó centrum jöhetne létre, ahol epidemiológiai vizsgálatokat is lehet végezni, telemedicinás szobával, ahol a teledentistry-n keresztül mindenkit el lehetne érni, és mindenütt nagyobb szerepet kaphatna a prevenció és a betegtájékoztató is – mondta lapunknak dr. Németh Orsolya.

A cikk teljes terjedelmében a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható.

Győzelmet aratott az egyetem csapata a Medikus Kupán

Április első hétvégéjén rendezték meg a jubileumi 50. Medikus Kupát Budapesten. Az ország négy orvos- és egészségtudományi egyetemének több ezer hallgatója gyűlt össze, hogy közösen szurkoljanak csapataiknak. Idén is öt sportág, a labdarúgás, a kosárlabda, a röplabda, a kézilabda és a vízilabda képviseltette magát. A vízilabda kivételével minden sportágban női és férfi csapatok küzdhettek meg egymással, míg a vízilabdások egy különleges rangadót, egy All-Star mérkőzést játszottak. A Medikus Kupa összesített pontversenyében a Semmelweis Egyetem csapata győzött, így még egy évig Budapesten marad a vándorserleg!

Csanádi Petra, Havasi Márk

HÖK Médiabizottság

Fotók: **Barta Bálint, Kovács Attila** – Semmelweis Egyetem

A rendezvénysorozat március 31-én indult az Orczy Parkban a Debreceni Egyetem, a Pécsi és a Szegedi Tudományegyetem és a Semmelweis Egyetem hallgatóinak részvételével. Az esemény nem csak az egyetemek hallgatói számára volt nyitott, így szép számban jelentek meg már végzett orvosok, egyetemi tanárok is, akik a szurkolásból is kivették a részüket. Dr. **Merkely Bélával**, a Semmelweis Egyetem rektorával a vízilabda all-star mérkőzés után készítettünk interjút, amely mérkőzésen maga rektor is vízbe szállt és gólt is szerzett. Interjút készítettünk **Dorkával**, a röplabdacsapat egyik játékosával is a meccs után, akivel átbeszélhettük, hogy milyen belülről átélni egy mérkőzést a Medikus Kupán. Ezek az interjúk megtalálhatók a hivatalos YouTube-felületünkön (Semmelweis Students' Union).

Idén először a környezettudatosság jegyében csak online formában lehetett jegyeket vásárolni, valamint a Semmelweis Zöld Egyetem is külön standdal vett részt az eseményen, ahol lehetőség nyílt a már régóta otthon porosodó repoharak tokenekre váltására. A szurkolás közepette megéhezők vagy egy kis hangszalag-pihentetésre vágyók a food trucknál és az italtulnál tudták újratölteni lemerült energiakészleteiket. Standokkal képviseltette magát több szervezet is, ahol a különféle szűrések és a szórakozás mellett még értékes díjakat is bezsebelhettek az érdeklődők. Kitelepült például a Semmelweis Egészségfejlesztési Központ is, ahol a sportolók és a szurkolók prevenciószolgáltató-

sokat vehettek igénybe. Ezzel a lehetőséggel több mint 400 résztvevő élt. Továbbá a HSUP, a SEK, az NVSZ, a Medipower és a Semmelweis Shop is részt vett a rendezvényen. Eközben a csarnokokban folyamatosan zajlottak a meccsek. Izgalmasabbnál izgalmasabb mérkőzések zajlottak, ahol látszott, hogy minden csapat a győzelemért küzd. Minden játékos a végső sípszóig hajtotta magát, és ezáltal igazi élménnyé vált a meccsek nézése. A szurkolók idén is kitétek magukért. Legyen szó bármelyik egyetem hallgatóiról vagy a főszurkolókról, minden teremben igazi versenyhangulatot varázsoltak. Az adrenalinral átítatott szurkolást esténként az önfeléd fésztyíval jellegű bulizás vette át. A zene két színpadon is szólt, ahová idén neves előadókat sikerült meghívunk. A nagyszínpadon fellépett például a Wellhello, **Sterbinszky x Mynea**, **ByeAlex** és **Jauri** is. A kishínpadon olyan híres fellépők fordultak meg, mint **Lotfi Begi**, a Groovehouse vagy épp **MC Hawer** és **Tekknő**. A színpadok hatalmas sátrakban kaptak helyet az Orczy Park közepén, így a rosszabb időjárás sem tudott gátat szabni a bulizásnak. A sátrak tömve voltak, és a négy egyetem hallgatói, akik napközben egymást túloldítva biztatták saját csapataikat, most egymás mellett, együtt harsogták a népszerűbbnél népszerűbb számok szövegét, itt már csak egy cél volt, a fellépő túlélés. A jubileumi sporteseményen mind az öt versenyszám meccsei alatt teltház volt, fergeteges hangulattal. Április 2-án az eredményhirdetésen a versenyek összesített ponteredményei a következők lettek:

Semmelweis Egyetem – Oroszlánok 35 pont
 Debreceni Egyetem – Főnixek 22 pont
 Pécsi Tudományegyetem – Bikák 16 pont
 Szegedi Tudományegyetem – Gorillák 15 pont

Gratulálunk a sportolóinknak, a bajnokainknak, akikre méltán lehetünk büszkéi!

Az esemény zárásával a Medikus Kupa főszervezője, a Students' Union – HÖK átadta a következő, 51. Medikus Kupa szervezését a rotációban soron következő Debreceni Egyetemnek.

Ha szeretnél naprakész maradni az egyetemi eseményekről kövess minket a social felületeinken!

Csaknem száz gyermek vett részt a munkahelyi élménynapon

Az idei évben hagyományteremtő reményekkel először szervezték meg a #mutiholdolgozol élménynapot az egyetemi munkavállalók gyermekei számára.

Foto: Bara Bélimt - Semmelweis Egyetem

Kókai Dorottya Családbarát Egyetem Központ

Az öt éve újtárá indult #mutiholdolgozol programhoz évről évre olyan intézmények csatlakoznak, amelyek szívesen megmutatják magukat a jövő munkavállalói, a gyerekek és fiatalok számára. A program küldetése, hogy a munkatársak gyermekei minél inkább megértsék, lássák, hol és mit dolgoznak a szüleik, és a családbarát vállalat mellett a vállalatbarát család modelljét is megteremtse.

A program iránt óriási érdeklődés mutatkozott: több mint száz gyermeket regisztráltak az eseményre.

Az ünnepélyes megnyitón **Adonicsné Püski Kata**, a Családbarát Egyetem Központ vezetője megfogalmazta az #mutiholdolgozol nap központi gondolatát: „A munkahely és a család a két legmeghatározóbb közösség, ahol élünk. Ha a munkáltató és a munkavállaló jól együtt tud működni, akkor mindketten megvalósíthatják az álmaikat. Hisszük, hogy a kiegyensúlyozott család és a munka kölcsönösen erősítik egymást!”

Dr. **Hermann Péter** oktatási rektorhelyettes az egyetem névadójáról, **Semmelweis Ignácról** és a hivatás megtalálásának fontosságáról beszélgetett a gyermekekkel.

A tavaszi szünet első napján megrendezett élménynap fókuszában a Fogorvostudományi Kar, az Egészségtudományi Kar, a Marketing és Kommunikációs Főigazgatóság és a Szenátus munkája állt. Az egyetem szakemberei izgalmas programokkal készültek, saját szakterületüket gyermekbarát, izgalmas és látványos módon mutatták be, osztatlan sikert aratva a fiatalok közt.

A szakmai program három helyszínen folyt: a Központi Igazgatási épületben, a Fogorvostudományi Karon és a Semmelweis Stúdióban. A gyermekek a korosztályuknak megfelelő játékos előadásokon, bemutatókon vettek részt, melyekre a Pető András Kar konduktor hallgatói kísérték őket.

A szenátusi terem titkairól Dr. **Antony Zsolt**, a szenátusi főtárgy mesélt a gyermekeknek, a program végén pedig két rendkívüli előterjesztésről szavazhattak az ifjú kópé szenátorok.

Az alsó tagozatosok megismerkedtek a fogorvosi szék rejtelmeivel, a legérdekesebb fogászati eszközökkel, szuvas fogakat tömtek be és profi oktatókká váltak a helyes fogmosás tanításából a Fogorvostudományi Kar szakemberei vezetésével.

Az Egészségtudományi Kar oktatói segítségével a gyermekek bepillantást nyertek a mentőtisztek életébe, elsajátították az újraélesztés helyes technikáját. A szakemberek játékos előadásokon mélyítették el a gyermekek tudását az egészséges étkezéssel és életmóddal, valamint balesetmegelőzéssel kapcsolatban.

A Marketing és Kommunikációs Főigazgatóság Filmes Csoportjának jóvoltából a felső tagozatosok exkluzív stúdióbemutatón is részt vehettek. A gyermekek ezen az eseménydús napon maradandó élményeket szereztek. Minden résztvevő számára inspiráló #mutiholdolgozol napot zártak a szervezők. Találkozunk jövőre is!

Bízsa egészségét az egyetem csaláadorvosi praxisára!

Kókai Dorottya Családbarát Egyetem Központ

A rektori program kiemelt eleme a Családbarát Egyetem Program, melynek gerincét az egészségmegőrző, betegségmegelőző egészségügyi ellátások, prevenciók szolgáltatások adják. Februártól bővült az igénybe vehető egészségügyi szolgáltatások köre: a Semmelweis Egyetem munkatársai, valamint 14 éven felüli, egy háztartásban élő családtagjaik már teljes körű csaláadorvosi (házi-orvosi) ellátásra is bejelentkezhetnek.

Így a munkatársak dönthetnek úgy, hogy házi-orvosváltással átjelentkeznek a Semmelweis praxisközösségi modellbe. Fontos megjegyezni, hogy a családtagoknak – az ellátás igénybevételéhez – mindenképpen szükséges átjelentkezni a jelenlegi házi-orvostól. Az átjelentkezésben a Semmelweis Egyetem teljes körű támogatást nyújt a munkatársaknak, a csaláadorvosi rendelésen történő megjelenés után, a személyes adatok felvételével a Szakrendelő Intézet munkatársai kezdeményezik a csaláadorvos-váltást.

A csaláadorvosi ellátás bevezetésével a munkatársak egyszerűbben, helyben hozzáférnek az egészségügyi szolgáltatásokhoz, valamint komolyabb egészségügyi problémák esetén a betegutak megszervezése is könnyebbé válik a Klinikai Központ egészségügyi szolgáltatásainak igénybevételéhez.

– A praxisközösségi modell hatékonyan támogathatja a munkatársak egészséges életmódra való ösztönzését és hozzájárulhat az egészséges munkakörnyezet megteremtéséhez is – vallja dr. **Varga Péter**, a Semmelweis Egyetem Szakrendelő Intézetének vezetője.

– A megszokott házi-orvosi alapellátáson túl kiemelten foglalkozunk a prevencióval, az egészséges életmód megismertetésével és a pszichés, mentális egészségmegőrzéssel. Lehetőséget biztosítunk a közösen dolgozó egészségügyi szakemberek számára, hogy – egymással konzultálva – megalapozottabb döntéseket hozzanak már az alapellátásban. A praxisban a Csaláadorvosi Tanács több oktató munkatársa is rendel, ami azon páciensek számára kissé szokatlan lehet, akik szívesebben fordulnak egészségügyi problémájukkal mindig ugyanazon házi-orvoshoz.

A csaláadorvosi (házi-orvosi) rendelés jelenleg hétköznap 9-13 óra között a Szent Rókus Klinikai Tömb történelmi kórházi épületrészében (Gyulai Pál utca 2.) érhető el.

Az ellátás előzetes időpont-egyeztetéshez kötött, melyre a csaladbarat.rendelo@semmelweis-univ.hu e-mail-címen van lehetőség.

Kedvezmények Semmelweis Polgároknak

A Semmelweis Egyetem munkatársai által igénybe vehető kedvezményes sport-, kulturális, és szabadidős szolgáltatások köre folyamatosan bővül. A legújabb kedvezmények között a találják a Margitszigeti Szabadtéri Színpad előadásaira 20 százalékos kedvezménnyel vásárolható jegyeket.

Pályázati források segítik új PhD kutatási témák elindítását

2023-ban 13,5 milliárd forintos keretösszeggel ismét meghirdették az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (OTKA) pályázatát, amely egyéni kutatók és kutatócsoportok projektjeinek megvalósítását, kimagasló tudományos eredmények elérését, új módszerek, eljárások kidolgozását segíti. Az OTKA program és a fiatal új témavezetőknek meghirdetett egyetemi pályázati forrás együttesen támogatják a Semmelweis Egyetem PhD-képzésének dinamikus fejlődését.

Szepesi Anita
Kommunikációs Igazgatóság

A 2023-ban is meghirdetett OTKA pályázat keretében a *Posztdoktori kiválósági program* a tudományos fokozatukat 5 éven belül megszerzett fiatalokat támogatja, míg a *Fiatal kutatói kiválósági program* a saját, önálló kutatási téma elindításához és önálló kutatócsoport létrehozásához ad segítséget. Tapasztaltabb kutatók és kutatócsoportjaik a *Kutatói témapályázat* keretében igényelhetnek támogatást.

– Az elmúlt 5 évben a Semmelweis Egyetemen dinamikus módon bővült a doktori hallgatók létszáma. Ahhoz, hogy ez a trend fenntartható maradjon, a kutatási támogatásoknak és a témavezetők számának is lépést kell tartani a fejlődéssel – mondta lapunknak dr. **Benyó Zoltán**, az Egyetemi Doktori Tanács elnöke. A témavezetők létszámának növelése érdekében márciusban meghirdettek egy pályázatot olyan témavezetők indulását támogatva, akik maguk is a közelmúltban, 2018. január 1. után szereztek PhD-fokozatot. Ennek keretében posztdoktori illetménykiegészítéssel, valamint megemelt kutatási támogatással is segítik az új témavezetők első PhD hallgatóinak képzését. Ezzel párhuzamosan hirdette meg az OTKA a Posztdoktori kiválósági program pályázatát a 2018. január 1. után PhD-fokozatot szerzőknek, ami maximum 3 évig, 30 millió forintos keretösszeggel nyújt posztdoktori ösztöndíjat és kutatási támogatást. Beadási határideje 2023. május 3-a.

Szintén május 3-ai határidővel lehet jelentkezni a *Fiatal kutatói kiválósági program* pályázatra, ami maximum 4 évig nyújt támogatást, 44 millió forintos kerettel. Ez a pályázat a 2011. január 1. után fokozatot szerzőket célozza meg.

Az ugyancsak márciusban kiírt *Kutatási témapályázat* pedig a fokozatszerzés idejétől függetlenül, maximum 4 éven keresztül 48 millió forintos kutatási támogatást ad személyi és dologi költségekre – részletezte a pályázati lehetőségeket dr. Benyó Zoltán. A posztdoktori pályázat dominánsan személyi költségekre fordítható, a *Fiatal kutatói kiválósági program* és a *Kutatási témapályázat* nagyobb részben dologi támogatására szolgál, de személyi támogatást is tartalmaz.

A támogatott projektek 2024. január 1-jén indulnak, és amint azt dr. Benyó Zoltán kiemelte, hazai finanszírozási pályázat lévén az EU-val fennálló viták nem érintik a kifizetést, továbbá idén valószínűleg nem lesz másik, hasonló nagyságú kutatási támogatás – vagyis mint fogalmazott, ez olyan lehetőség, amit célszerű megragadni. A három OTKA pályázatra, azaz az összes felsőoktatási intézményre és kutatócsoportra összesen 13,5 milliárd forint áll rendelkezésre, dr. Benyó Zoltán becslése szerint a Semmelweis Egyetem ennek a 10 százalékát tudja elnyerni. A szintén kutatási jellegű kooperatív doktori programban ugyanis az ösztálytatás 12 százaléka jutott Semmelweis Egyetem hallgatóinak, az OTKA pályázat azonban szélesebb kör számára érhető el. Szeretnénk, ha a jelenlegi és majdani témavezetőink közül minél

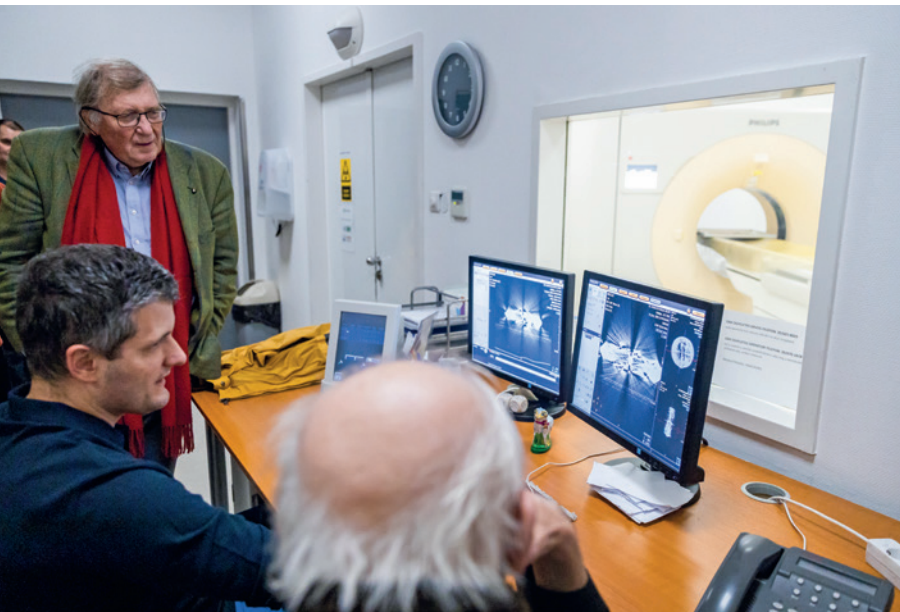
Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

többen pályáznának – magyarázta, hozzátéve, hogy az egyetemen folyó kutatások nagyon költségesek, fontos a kellő finanszírozás, mert megfelelő dologi költségkeret nélkül a témavezetők nem tudnak PhD-hallgatót fogadni. Kezdő, kutatási infrastruktúrával nem rendelkező témavezetők számára kiemelten jelentős ez a pályázat, de még senior témavezetők számára is szükséges az OTKA támogatás a PhD-kutatások finanszírozásához, noha a maximum egymillió havi összeg a magas dologi költséggel járó kutatásoknak csak a töredékét fedezi – magyarázta az Egyetemi Doktori Tanács elnöke. Magyarországon általános jelenség, hogy egy nagyobb munkacsoport fennmaradásához 3-4 kutatási pályázatra is szükség van – tette hozzá dr. Benyó Zoltán, megemlítve az egyéb források között az egyetem STIA- pályázatát (Semmelweis Tudományos Innovációs Alap), amelynek tavalyi támogatóitjai a közelmúltban hirdették ki.

A most meghirdetett pályázatokban új kutatási témát kell felvázolni, ami lehet egy régebbi projekt folytatása is, de párhuzamos támogatás nem vehető fel egy témára – mondta dr. Benyó Zoltán. A stabil kutatási feltételek, a finanszírozás és a kellő számú témavezető a PhD-képzés sikerét is befolyásolja – fejtette ki. Mint elmondta, témavezetővé azok a volt PhD-hallgatók válhatnak, akik kiváló eredménnyel szereztek fokozatot az elmúlt 1-2 évben, azaz többszörösen túlteljesítették a fokozatszerzési feltételeket, általánosságban pedig azok, akik az elmúlt 5 év során kétszeresen teljesítették a PhD-fokozatszerzéshez szükséges követelményeket. Az egyetemen meghirdetett kutatási pályázat kifejezetten új témavezetőknek szól, és bár az OTKA-pályázatnál elméletileg nem feltétel a témavezetőség, valójában azonban PhD-hallgató nélkül nehezen lehet véghez vinni egy kutatási projektet – hangsúlyozta dr. Benyó Zoltán megjegyezve, hogy ez az oka annak, hogy még a posztdoktori pályázók többsége is témavezető, vagy szeretne az lenni.

Elveszett tudás nyomában a Semmelweis Egyetem és a levéltár kutatói

Élő szövet helyett most aranypecséteket vizsgáltak a Városmajori Szív- és Érgyógyászati Klinika orvosi képalkotó berendezésével.

Fotó: Barta Bálint – Semmelweis Egyetem

Szív- és Érgyógyászati Klinikájára, ahol nyolc aranypecséteket világitott át dr. **Csobay-Novák Csaba**, a klinika Képalkotó Diagnosztikai Profiljának vezetője CT-készülékkel, majd a későbbiekben endoszkópos vizsgálattal próbálták feltárni, hogy az egyes pecsétekben lévő üregek mit tartalmaznak. A főigazgató köszönetet mondott dr. **Merkely Béla** rektor-nak, amiért engedélyezte a vizsgálatok elvégzését, valamint dr. **Entz Lászlónak**, a városmajori klinika professzorának, amiért koordinálta a kutatás orvosi képalkotó vizsgálatokkal kapcsolatos részét, illetve dr. **Tankó Attilának**, a Dr. Gensich Antal Alapítvány titkárnak a kutatásban való részvételért.

– Ez az első vizsgálat a levéltár történetében, amikor nem a tartalommal, hanem magával a műtárggyal foglalkozunk, de a későbbiekben szeretnénk folytatni az archeometriai kutatásokat, például a kéziratokhoz használt tinták, pergamének, hártýák anyagösszetételének meghatározásával, a nyomtatás megjelenésével ugyanis elfelejtődött az a tudás, hogyan készültek ezek az anyagok – említette meg lapunk érdeklődésére dr. Szabó Csaba. Példaként megjegyezte, hogy a tihanyi apátság alapítóleveléhez

használt tinta a mai napig tökéletesen olvasható a fennmaradt töredékeken, ez pedig egyedülálló.

A kutatók az aranybullák mostani vizsgálata során egyebek között arra kíváncsiak, hogy hogyan készítették ezeket, változott-e a technika az évszázadok alatt: lévén a levéltárban őrzött pecsétek közül a legkorábbi 1202-ből, **Imre** királytól származik (később őt követte a trónon II. **András**, aki a nemesi kiváltságokat rögzítő 1222-es oklevelével évszázadokra meghatározta az ország közjogi berendezkedését), míg a legutolsó fennmaradt példányt **Mária Terézia** bocsátotta ki. Figyelemre méltó az is, hogy egyedül a **Mátyás** király által kiadott rendeletlen függő pecsét tömör arany – épp ezért ez a legkisebb is, míg a többi üreges. A legnagyobb pedig a Mária Terézia által kiadott dekrétumon függ.

Az elmúlt évszázadok alatt azonban feledésbe merült, hogy hogyan készültek, de arról sem maradt fenn írott forrás, hogy honnan származott a készítésükhöz felhasznált arany. Laikusként azt hittük, hogy meghatározható, melyik magyar aranybányából származhatott az arany, a fizikus és történész szakértők szerint azonban ez messze nem ilyen egyszerű: az arannyal kereskedtek a középkorban, tehát importálhatták is, amit a hazai bányákból származó anyaggal keverhettek, másrészt a hatályukat vesztő iratokon függő pecséteket gyakorta beolvasztották, és újrahasznosították, akár pecsétként, akár egyéb aranytárgyakhoz alapanyagként – idézte fel a kutatás tervezését dr. Szabó Csaba. Az is felmerült, hogy vajon elhelyeztek-e bármit a pecsétek üregeiben, a kutatás során ezt próbálták az endoszkóp segítségével kideríteni. A vizsgálat Debrecenben folytatódik anyagsűrűségi elemzéssel, ami remélhetőleg fényt derít arra, milyen anyagokkal keverték, illetve hány karátos aranyat használtak a készítésükkor. Azt sem tudták a kutatók, hogy mivel erősítették meg belülről a pecséteket.

Az eredmények kiértékelésében a képalkotó diagnosztikában jártas orvosok, ötvösök, az anyagsűrűség-vizsgálatot végző fizikusok és a levéltár történelmi egyaránt részt vesznek majd. Publikálni előreláthatólag ősszel fogják az interdiszciplináris kutatás megállapításait az Árpád-kori és a középkori fémművesség változásairól.

Kiss Melinda Katalin

Kommunikációs Igazgatóság

Állam- és jogtudományi oldalról elég alaposan körbejárta már a történettudomány a középkori magyar államiság fennmaradt jelképeivel ellátott dokumentumokat, az uralkodói akaratot hitelesítő aranypecsétek szimbolikáját is alapos elemzések tárták fel, a tárgyak azonban a maguk fizikai valójukban kevés figyelmet kaptak.

Hogyan és miből készültek? Ez a tudás elveszett az elmúlt évszázadok alatt, ahogyan a pecsétek jelentős része is – mondta az Aranybulla emlékévkhez kapcsolódó kutatás bejelentésekor, illetve **Kövr László** házelnök védnökként való felkérésekor dr. **Szabó Csaba**, a Magyar Nemzeti Levéltár (MNL) főigazgatója. Együttal dr. **Bellavics Istvántól**, az Országgyűlés Hivatala közgyűjteményi és közművelődési igazgatójától átvette a parlament házelnökének ajándékát, hogy a továbbiakban a levéltár őrizze az Aranybulla 800-ik évfordulójára kibocsátott nemesfém emlékérmét, illetve az április 24-ét az Aranybulla Napjává nyilvánító törvény eredeti példányát.

A Mohács előtti Magyar Királyság területén hozzávetőleg egymillió oklevelet adtak ki, de csak közel 130 ezer darab maradt az utókorra. Ebből mintegy 107-108 ezret őriz az Országos Levéltár, további mintegy 10 ezer a megyei levéltárak, és ugyancsak 10 ezer az egyházi levéltárak kezelésében van. Az uralkodói aranypecsétből, illetve az általuk hitelesített oklevélből egyébként mindössze 12 darab maradt fenn, ebből nyolc van az MNL-nél, és további kettő akad még, ami az államé, vagyis a Magyar Nemzeti Múzeum tulajdonában van, kettőt pedig az esztergomi érsekség őriz. Feltételezések szerint a mintegy egymillió oklevélből 100 darabot láthattak el aranypecséttel.

Az elmúlt évtizedekben egyébként nem volt példa arra, hogy egyszerre ennyi aranybulla egy helyen legyen, mint ahogyan azt a 2023 januárjában megkezdett kutatáshoz sikerült összehozni. Január 26-án ugyanis példátlan biztonsági intézkedések mellett, fegyveres őrök kíséretében hozták át a levéltárból a magyar történelem páratlan emlékeit a Semmelweis Egyetem Városmajori

Tollaslabda szakosztály alakult a Semmelweisen

Ettől a szemesztertől a tollaslabda szervezett gyakorlására – és kivételes módon még ingyenes próbaedzésre is – lehetőség nyílik a Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sportközpontjának Zágrábi úti csarnokában. A Tollaslabda Szakosztály alapítója dr. Tenk Miklósné dr. Zsebe Andrea, a Pető András Kar (PAK) dékánja korábban maga is versenyszerűen tollaslabdázott. Mint kiemelte, ez a sport jól fejleszti a reflexeket és a figyelem-összpontosítást, és kiváló kikapcsolódási lehetőség mind az egyetem hallgatóinak, mind munkatársainak, akiknek várják jelentkezését az edzésekre.

Tasnádi Róbert

Kommunikációs Igazgatóság

Minél több egyetemi polgár számára szeretnének sportolási, mozgási lehetőséget nyújtani, ezért bővítik az elérhető sportágak kínálatát, amelynek része a most induló Tollaslabda Szakosztály is – mondta el **Várszegi Kornélia**. A Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sportközpontjának igazgatója kifejtette, eddig is szerveztek szabadidős tevékenységeket, működik a versenyszerű sport a kézilabda, kosárlabda, röplabda, vízilabda és labdarúgás sportágakban, azonban újdonságot jelent, hogy már klubszinten is szerveznek edzéseket. A Semmelweis Sportegyesületet azért hozták létre, mert szakosztályi kereteken belül szeretnék megtalálni a sportolni vágyó hallgatókat és dolgozókat. A sportegyesületbe azokat a hallgatókat is várják, akik a kurrikulumban szereplő kötelező testnevelésen túl szeretnének kipróbálni új mozgásformákat.

A PAK dékánja, dr. **Tenk Miklósné dr. Zsebe Andrea** úgy fogalmazott: az első perctől kezdve szívügyének érezte a Tollaslabda Szakosztály megalapítását.

Fotó: Bartha Bálint – Semmelweis Egyetem

Fontos szempontnak tekintette, hogy az egyetem polgárai, akár a hallgatók, akár a dolgozók is megfelelő mozgás- és kikapcsolódási lehetőséghez jussanak. A tollaslabda kiválóan fejleszti a reflexeket és a figyelem-összpontosítást is, ez pedig a hétköznapiak során a hallgatók és a munkatársak javára válhat.

– Amint lehetővé vált a sportszakosztály alapítása, egyből tudtam, hogy a tollaslabdát választom. Középiskolás éveim alatt magam is versenyeztem, szakosztályi szinten párosban, így e sportág szépségeit jól ismerve szerettem volna részt venni a lehetőség megteremtésében. Másrészt a tollaslabda tényleg mindenki által ismert játék, az alapokat könnyű elsajátítani, a szabályai egyszerűek és logikusak. Így az abszolút kezdőtől a profi játékosig bárki tud csatlakozni – fejtette ki a dékán.

Az edzések már elindultak, egyelőre heti egy alkalommal, péntekenként 18:00-tól 19:30-ig a Semmelweis Egyetem Zágrábi úti Testnevelési és Sportközpontjában. Az edzői feladatokat **Szovics Márton** látja el, aki korábban versenyző volt, majd az újpesti Tollaslabda Csarnok edzője, jelenleg pedig a Semmelweis Egyetem hallgatója.

Mint elmondta, sokféle tevékenységből áll egy edzés: az erőnlét fejlesztése mellett az ütéseket és a kéz- és lábmunkát is gyakorol-

ják. Az edzés első húsz percében nincs is labdahasználat, hanem imitálják a kidolgozott ütéseket és a mozgásokat.

– Igyekszem mindent megtenni, hogy a különböző szinteken levő játékosokat felhozzam, és hogy mindenkit fejleszteni tudjak. A cél az lenne, hogy az egyetemi tollas bajnokságban részt tudjunk venni, ezt évente kétszer rendezik meg. Ehhez még fejlődniük kell, mert ott elég erős a mezőny, épp ezért szeretnék, hogy minél többen jelentkezzenek hozzánk – fogalmazott.

Magyar Dániel középiskolásként aktív tollaslabdázó volt, a Semmelweis Egyetemre bekerülve a tanulás mellett keresett valamilyen aktív szabadidős tevékenységet. A tollaslabdát nagyon jó közösségi sportnak tartja, ezért csatlakozott önkéntes segítőként a Tollaslabda Szakosztály szervezési feladataihoz, a többi között segít népszerűsíteni a sportot hallgatótársai körében. Úgy véli, minden egyetemistának szüksége van arra, hogy hét közben az órák, a sok-sok ülő tevékenység után ki tudjanak kapcsolódni.

– Nem csak a mozgáson van a hangsúly, a tollaslabda egyfajta gondolkodásmódot is jelent: előre kell gondolkodni, az ellenfél előtt kell három lépéssel járni, hogy ő hol áll, és én hova fogok ütni. Ez eléggé technikás játék, van amikor csak kicsit meg kell érinteni a labdát, és van amikor nagyot kell ütni – magyarázta, hozzátéve: ez egy gyors játék, amely során a versenyeken a labda sebessége akár a 400 km/h sebességet is meghaladhatja.

A Tollaslabda Szakosztály alapítója, dr. Tenk Miklósné dr. Zsebe Andrea dékán elmondta: minél több Semmelweis Polgárt arra biztat, hogy ragadja meg a kiváló alkalmat, és legyen a tollaslabda szakosztály tagja. A döntés megkönnyítése érdekében ingyenes próbaalkalmat ajánlanak fel az érdeklődőknek április és május folyamán, ahova az egyetem honlapján elérhető felületen lehet jelentkezni.

A próbaedzésen a játékhoz szükséges felszerelést és a profi edzőt is biztosítják, csak sportos öltözetet kell hozni.

Aki beleszeret ebbe a sportágba, az a szakosztályba belépést a helyszínen elindíthatja – tette hozzá a dékán, aki maga is azt tervezi, hogy időnként beáll játszani. A szakosztályba ugyanis szabadidős tempóban tollaslabdázni vágyó játékosokat is várnak.

Megrendezték a II. Magyar Tudományos Mindfulness Konferenciát

A Semmelweis Mindfulness Központ második alkalommal rendezte meg a **Tudatos jelenlét egy összekuszálódott világban** címmel a Magyar Tudományos Mindfulness Konferenciát a Semmelweis Egyetem Klinikai Pszichológia Tanszékével közösen. A neves és elismert szakemberek bevonásával március 17-én megtartott egész napos online szakmai programhoz mintegy 850 érdeklődő, többségében orvos, pszichológus és egyéb segítő hivatást végző szakember csatlakozott. A konferencián előadott dr. Mark Williams is, az Oxford University professzora, az Oxford Mindfulness Központ alapítója és igazgatója.

Foto: iStock

Klinikai Pszichológia Tanszék

A tudatos jelenlét alapú kognitív terápia (mindfulness based cognitive therapy: MBCT) a kognitív terápiák harmadik hullámának hatékony, új területe. A *tudatos jelenlét* olyan speciális figyelmi állapot, amely a jelenre fókuszál, növeli a mentális folyamatokkal kapcsolatos tudatosságot, a gondolatok kíváncsi megfigyelését és elfogadását javasolja. Fő üzenete, hogy a depresszióban, szorongásos állapotokban, stresszhelyzetben megjelenő negatív gondolatok pusztán tudattartalmak, amelyek lehet, hogy igazak, de lehet, hogy nem: azonban semmiképpen sem azonosak a személlyel. Ma már egyértelműen bizonyított, hogy a tudatos jelenlét alapú kognitív terápia (MBCT) ugyanolyan hatékony a súlyos rekurrens depresszióban a visszaesések megelőzésében, mint

a gyógyszeres kezelés. Az MBCT alkalmazása olyan egymástól távol álló területekre is kiterjed, mint az elhízás, az önértékelési zavarok, a krónikus fájdalmak vagy a figyelemzavar területe.

A konferenciát dr. **Perczel-Forintos Dóra** egyetemi tanár, a Klinikai Pszichológia Tanszék vezetője nyitotta meg, majd dr. **Mark Williams** számolt be legújabb kutatásairól *Tudatos jelenlét egy összekuszálódott világban* címmel. Előadásában gyakorlati példákon keresztül bevonta a hallgatóságot is. Ezt követően a résztvevők szerteágazó területeken ismerhették meg a tudatos jelenlét gyógyító szerepét. Dr. **Bánki M. Csaba**, a biológiai pszichiátria elismert professzora rendkívül időszzerű témáról, a mindfulness időskori alkalmazásának jótékony hatásáról tartott előadást. A kutatások szerint az időskorban naponta végzett meditáció nagymértékben csökkenti a demencia kialakulásának kockázatát. Példaként említette, hogy egy 60 éves naponta meditáló személy gondolkodásának rugalmassága egy 50 éves szintjének felel meg. A következő téma a magyar lakosság körében a második leggyakoribb betegség, a krónikus fejfájás és a migrén volt. Dr. Perczel-Forintos Dóra kutatásai szerint a mindfulness meditáció csökkenti a fejfájások gyakoriságát, oldja a depressziót, nagymértékben javítva ezzel a páciensek életminőségét. Napjainkban egyre gyakoribbak a gyerekkori és fiatalkori érzelmszabályozási zavarok (alacsony feszültségtűrés, figyelemzavar, dühkitörések). Az erről szóló előadásból kiderült, hogy a mindfulness ezen problémák kezelésében is áttörést hozhat, amint ezt a Vadaskert gyermekpszichológusai bemutatták. Az előadások mellett gyakorlott mindfulness tanárok vezettek meditációt.

A II. Magyar Tudományos Mindfulness Konferencia megrendezésével a Semmelweis Egyetem Klinikai Pszichológia Tanszékének célja volt, hogy az utóbbi évek összekuszálódott világában az emberek minél szélesebb körben ismerhessék meg a tudományosan megalapozott mindfulness alapú terápiákat, melyek segítenek életükben megtalálni az egyensúlyt, elfogadóbbá válni önmaguk és mások felé, megbékélni a valósággal.

Öt éve működik az automatizált gyógyszerosztás az egyetemen

Tasnádi Róbert Kommunikációs Igazgatóság

2018 februárjában indult élesben az egyetemen az a korszerű központi automatizált rendszer, amellyel a betegek a klinikákon névre szólóan, lezárt csomagolásban kiosztva kaphatják meg a napi gyógyszeradagjukat. A rendszer legfőbb előnye a pontosság és gyorsaság, a többlépcsős ellenőrzés és az elektronikus nyilvántartás pedig kiküszöböli a hibákat, növelve a betegbiztonságot – mondták el tapasztalataikat az Egyetemi Gyógyszertár Gyógyszerügyi Szervezési Intézet szakemberei.

A gyógyszer-elrendelés elektronikusan érkezik be hozzájuk, amit előzőleg a beteg lázlapja alapján rögzítettek a klinikai osztályok, itt, a központban pedig megkapja a gyógyszerész, aki először szakmailag áttekinti a gyógyszerelést – mutatta be a centralizált gyógyszerelosztás folyamatát dr. **Langer András**. Az Egyetemi Gyógyszertár Gyógyszerügyi Szervezési Intézet részlegvezetője kifejtette, ha szükséges, a gyógyszerész a készleteknek megfelelően helyettesíti az elrendelt gyógyszert, ellenőrzi az adagolást

a beteg korára, vesefunkcióira tekintettel, áttekinti a lehetséges interakciókat más gyógyszerekkel, és szükség szerint egyeztet a beteg kezelőorvosával is.

Ezután küldik csak rá az adagoló automata számítógépére a gyógyszerelési információkat. A gép a betáplált adatok alapján személyre szabottan, névre szólóan felcímkézi, kis műanyag tasakokba rendezi a tablettákat, kapszulákat, amelyeket csomagolva eljuttatnak a klinikákra. A szakember kiemelte: a gyógyszerelésnél a betegbiztonság elsődleges szempont.

– Több lépcsős az ellenőrzés: minden lépést vonalkódosan, RFID-chippel és egyéb módon biztonságossá teszünk, másrészt van egy automata, amelyik még le is fényképezi minden egyes gyógyszerutas tartalmát és beazonosítja egy kód alapján, hogy az előírt gyógyszerek kerültek-e kiadásra, úgyhogy gyakorlatilag ki van zárva az osztásból fakadó tévedés lehetősége – hangsúlyozta a részlegvezető, hozzátéve, hogy fontos, hogy a kezelőorvosoktól érkező felírás pontos, precíz legyen, ebben segítenek a gyógyszerészek egy további átnézéssel a gépi kiosztás előtt.

Mesterséges intelligencia segítheti a depresszió szűrését

Beszédelemzésen alapuló, a depresszió felismerését segítő nyelvfüggetlen szoftvert fejlesztenek közösen a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem és a Semmelweis Egyetem szakemberei.

Erdélyi Angelika Kommunikációs Igazgatóság

– A depresszió-kutatásban régóta próbálnak olyan biomarkereket meghatározni, melyek orvosi beavatkozás nélkül segíthetik a gyorsabb felismerést. Ilyen lehet a páciensek megváltozott beszéde, melyről mára gyakorlatilag egyetértés van a szakirodalomban – mondja dr. **Hajduska-Dér Bálint**, a Semmelweis Egyetem Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinikájának tanársegéde és egy, a *Frontiers in Psychiatry* című folyóiratban nemrég megjelent tanulmány első szerzője.

A publikációban egy Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen (BME) fejlesztett, mesterséges intelligencia alapú beszédhang-feldolgozó alkalmazás működését vizsgálták, melyvel a depresszió felismerését egyszerűsítene.

– A depressziós betegek beszéde általában megváltozik: monotonabb és halkabb lesz, többször tartanak szünetet. Ezeket a jellegzetességeket tanítjuk meg a szoftvernek egy speciális módszer (Support Vector Regression) segítségével – magyarázza dr. **Kiss Gábor**, a BME Távközlési és Médiainformatikai Tanszékének tudományos munkatársa.

Az alkalmazást 2012-ben kezdték fejleszteni. Legutóbbi tanulmányukban arra keresték a választ, hogy a szoftver melyik hagyományosan használt diagnosztikai módszerekből nyert adatokkal szűri ki nagyobb pontossággal a depressziót. Az összehasonított eredményekből kiderült, hogy az alkalmazás 84 százalékos pontossággal szűrte ki a depressziós betegeket, ha a klinikusok által kitöltött HAMD-teszt pontszámokkal tanították a szoftvert, és 76 százalékos pontossággal mért, ha az önkitalós BDI-teszt pontszámait vették figyelembe.

– Az eredményeink azt mutatják, hogy az akusztikus biomarkerek segítségével a depresszió hamarabb felismerhető, és egy automatizált döntéshozó szoftver széles körben is használható lenne, mint kiegészítő diagnosztikai eszköz. Nemcsak az általános orvosi

Fotó: iStock

praxisban, de akár könnyen és olcsón elérhető mobil- vagy webes applikációk formájában is – mondja dr. Kiss Gábor.

Dr. Hajduska-Dér hozzáteszi: – A depresszió beszédhangon alapuló korai felismerésével lerövidíthető és felgyorsítható lenne a betegút. A mesterséges intelligencia bevonása közvetve az életminőség javulására is hatással lehet, illetve a kórházban töltött időt és az ellátásra fordított költségeket is csökkenthetné, ezzel tehermentesítve az egészségügyi rendszert. Az applikáció a betegek állapotának utánkövetésére és a különböző terápiák hatásosságának mérésére is alkalmas.

A cikk teljes terjedelemben a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható.

Áttörést hozhat a légúti fertőzések kezelésében egy friss kutatás

Végh Zsófia

Kommunikációs Igazgatóság

Az Energiatudományi Kutatóközpont, a Semmelweis Egyetem és a Wigner Fizikai Kutatóközpont munkatársai arra keresték a választ, milyen méretű levegőrészecskéken képes a koronavírus megtapadni, és milyen külső tényezők (levegőminőség, mozgás stb.) befolyásolják terjedését. A kutatás folytatása az egyetem korábbi tanulmányának, mely azt elemezte, hogyha különböző méretű levegőrészecskék felületén utazna a vírus, hová rakódna le a tüdőben. A vizsgálatokat kórházban, normál kórteremben és nem invazív légzésterápiás osztályon végezték.

A világon minden eddigénél szélesebb tartományban (70 nanométer – 10 mikrométer) tudtuk kimutatni a vírust a levegőrészecskéken – egészen alacsony méreten is – mondja dr. **Müller Veronika**, a Semmelweis Egyetem Pulmonológia Klinikájának igazgatója.

– A koronavírus örökítőanyaga leginkább a 0,5–4 mikrométer tartományú aeroszolban volt jelen, de ultrafinom részecskéken is azonosítottuk.

Ez azért lényeges, mert minél kisebb a részecske, annál könnyebben jut be a szervezetbe – így rajta a vírus is. A szállópor (PM 2,5 azaz 2,5 mikrométernél nem nagyobb részecskék) önmagában

is veszélyes, mert a tüdő mélyébe is bejut. A 0,3 mikrométernél (300 nanométer) kisebb, néhány száz nanométeres részecskék a felső légutakból a léghólyagokon keresztül közvetlenül a vérbe is be tudnak kerülni. Mivel ez a tartomány megegyezik a vírus RNS-ének méretével, nem kizárt, hogy a vírusok egyedül is képesek a levegőben terjedni anélkül, hogy szállóporhoz vagy kisebb levegőrészecskékhez kapcsolódnának.

A részecskék döntően reszuszpenzióval kerülnek a levegőbe; azaz leülepednek, de hasonlóan a vízhez, mozgás hatására felkavarodnak. Vagyis ha valaki átsétál egy kórteremben, felkavarja a levegőt és belélegzi, bekerülhet a szervezetébe a kórokozó, ahogy a többi, a helyiségben tartózkodó szervezetébe is. Tehát a légúti fertőzések szempontjából nemcsak a felületek jelentenek problémát, hanem maga a felkavart levegő is, amit belélegzünk – mondja dr. Müller Veronika.

Ez még inkább előtérbe helyezi a takarítás, az izoláció jelentőségét. A megállapítások a helyes maszkhasználatot illetően is segítséget jelentenek. A fertőzés forrásainak pontosabb ismerete segíthet visszaszorítani a kórházi megbetegedések, például a kórházban szerzett tüdőgyulladás gyakoriságát.

A cikk teljes terjedelemben a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható.

Szenior Akadémia: fókuszban a parodontológia, a kapcsolathálózatok és a magas vérnyomás

Dr. Gera István, a Parodontológiai Klinika professor emeritusa, dr. Dávid Beáta, a Mentálhigiéné Intézet igazgatója és dr. Székács Béla, a Belgyógyászati és Onkológiai Klinika professor emeritusa előadásaival folytatódott a Szenior Akadémia online előadás-sorozatának 2023-as tavaszi szemesztere. Ezekben szó esett egyebek mellett a népbetegségként sokakat érintő fogszuvasodás és fogínygyulladás kialakulásának fázisairól, bizalmas kapcsolathálózatunk fontosságáról, azok alakulásáról és közelmúltbeli változásairól, illetve a magas vérnyomás szövődményeiről és kezeléséről, illetve megelőzési lehetőségeiről is.

Foto: iStock

Pogrányi Péter
Kommunikációs Igazgatóság

Dr. Gera István *Parodontológia* című előadásában kiemelte, hogy a parodontiummal, azaz a fogakat rögzítő szövetek együttesével foglalkozó tudományág viszonylag új, 30-40 évvel ezelőtt lett valóban evidencia alapú tudomány. A gingiva, vagyis az íny, a cement, a gyökérhártya és az alveoláris csont közül utóbbi három kölcsönösen egymásba fonódik, és ha itt szövetpusztulás történik, az visszafordíthatatlan folyamat – hangsúlyozta. Nem szabad összekeverni a valódi fogágybetegséget az ínyvisszahúzódással – hívta fel a figyelmet, hozzátéve, hogy ez az állapot megfelelő fogmosási technikával akár életünk végéig megtartható.

A felszaporodott baktériumok fogágybetegséget vagy fogszuvasodást okoznak – mindkettő népbetegségnek számít – emelte ki. Miközben a fogszuvasodás esetében az íny fölött megtapadó baktériumok mellékterméke, a sav oldja ki a zománcot majd a dentint, a fogágybetegség rendkívül komplikált immunbiológiai választ eredményez. Nincs steril szájüreg, mindannyian együtt élünk hihetetlen mennyiségű mikroorganizmussal – emlékeztetett, ugyanakkor az egyensúly a megfelelő szájhygiénia esetén fenntartható. Ha azonban ezt elhanyagoljuk, és bizonyos hajlamosító tényezők is fennállnak (pl. dohányzás, cukorbetegség, genetikai hajlam stb.), akkor kialakulhat a fogágybetegség, amelynek stádiumait részletesen bemutatta a klinikailag ép ínytől a fogászati rokkant állapotig. Az elsődleges prevencióról szólva kiemelte a megfelelő fogkefével és technikával végzett rendszeres fogmosás fontosságát, emellett hangsúlyozta a fogközők tisztításának szerepét is, amire mindenkinek a számára megfelelő módszert kell használnia, fogselymet vagy fogköztisztító kefét.

Dr. Dávid Beáta egyetemi tanár, az Egészségügyi Közszolgálati Kar oktatási és tudományos dékánhelyettese, a Mentálhigiéné Intézet igazgatója *Átrendeződs? Visszarendeződés? Bizalmas kapcsolathálózatok alakulása a pandémia idején – fókuszban az*

idősek című előadásában szociológiai szempontból mutatta be, mire jók a barátságok és a szoros érzelmi kapcsolatok, és mi jellemző a társadalomra ezen dimenziók mentén.

A személyes kapcsolatok az egyén szintjén védelmet és támaszt nyújtanak a magány, a szegénység, a betegség és a boldogtalanság ellen – fogalmazott, hozzátéve, hogy társadalmi szinten a szociális kohézió miatt is kiemelten fontosak ezek a viszonyok, hiszen minél összetartóbb a közösség, annál egészségesebb az egyén. Hangsúlyozta, hogy a 2000-es évek óta egyre több olyan tudományos kutatás zajlott, amelyek bebizonyították, hogy a személyes kapcsolatok a hosszú élet egyik legfontosabb előrejelzői, melyek a társadalmi-gazdasági státusztól, különféle egészségügyi kockázati tényezőktől, egészség-magatartástól, az egészségügyi szolgáltatások használatától és személyiségjellemzőktől függetlenül is csökkentik a mortalitást. Emellett az erős, stabil támogató kapcsolathálózattal rendelkezők kedvezőbb fizikai és pszichés egészséggel bírnak: nehéz helyzetekben a körülöttük lévő támogató kapcsolatok fokozhatják megküzdési képességeiket, csökkenthetik a feszültséget.

Dr. Székács Béla, a Belgyógyászati és Onkológiai Klinika professor emeritusa *Hipertónia, a csendes és hosszútávú gyilkos: féken tartása különbözhet-e időskorban?* című előadásában elmondta, hogy a magasvérnyomás-betegség általában több évtized alatt fejti ki hatását súlyos szív- és érrendszeri károsodást okozva. Az agyi erek károsodásának gyakori szövődménye a stroke, a demenciához vezető mentális hanyatlás, a szemfenéken lévő erek károsodása vaksághoz vagy súlyos látászavarhoz vezet, a szívben a bal kamra megterhelésével és a koszorúerek károsodásával a szív pangásos elégtelensége, illetve infarktus is kialakulhat, a vese pedig mint az egyik, erekkel legsűrűbben behálózott szervünk, súlyos veseelégtelenségnek lehet kitéve – sorolta a riasztó szövődményeket, hozzátéve mindehhez, hogy a férfiaknál ezeken túl merevedési zavar is jelentkezhet.

Dr. Székács Béla előadásában több olyan alapvető kutatási eredményt ismertetett, amelyek bebizonyították az összefüggést a hipertónia és a szív- és érrendszeri szövődmények között. Arra is felhívta a figyelmet, hogy a magas vérnyomás évtizedek alatt kétszer-háromszor nagyobb kockázatot jelent ezen szövődmények kialakulására. Kiemelte, hogy a hipertónia az életkor előrehaladtával egyre gyakrabban alakul ki – ezt a folyamatot részletesen is ismertette, kitérve a vérnyomás-emelkedés eltérő okaira-mechanizmusára a fiatalabb, illetve az idős korosztálynál. Kitért arra is, hogy milyen életmódbeli változtatásokkal lehet a magasvérnyomást és szív- érrendszeri következményeit megelőzni, vagy mérsékelni: hangsúlyozta a rendszeres fizikai aktivitás, stresszhelyzetek csökkentésének, megfelelő testtömeg-indexnek (BMI 18.5 és 25 között), dohányzás mellőzésének, az alkoholfogyasztás visszafogásának és az egészséges diétának a fontosságát.

A Szenior Akadémia összes előadása, és az azokról készült beszámoló megtekinthető az egyetem honlapján.

Szokrális utazás térben és időben

A fekete-fehér is lehet színes – vallja dr. Szepessy Béla István, a Magyar Érdemrend lovagkeresztjével kitüntetett Prima Díjas grafikusművész, akinek a Semmelweis Szalonban nyílt kiállítása.

Kiss Melinda Katalin
Kommunikációs Igazgatóság

Dr. Szepessy Béla István grafikusművész kiállításának meghatározó részét a Magyar Simplicissimus sorozatának képei adják, melyek egy különleges utazásra csábítják a nézőt, méghozzá a 30 éves háború lezárását követően az 1600-as évek közepének-végének Magyarországra. Az eredeti történet egy XVII. századi pikareszk regény, mely a Felvidékre és Erdélybe kalauzol: **Daniel Speer**, egy wrocławai születésű német zenész kalandos élete során bejárta ezeket a vidékeket, és leírta az emlékeit, méghozzá oly színesen, részletesen és gazdagon, hogy az olvasó szinte maga előtt látja az akkori történelmi helyszíneket, városokat. E mű nyomán készült a Semmelweis Szalonban megtekinthető képsorozat – idézte fel a megnyitón dr. Antal István, a Gyógyszerésztudományi Kar dékánja.

A teljes sorozat a történet nyomán 12 textilre nyomtatott képből áll, 12 városnak állítva emléket, melyek akkor a magyar kultúra meghatározó szinterei voltak. Minden városnak megvan a saját Madonna-ábrázolása, és a városképet is megidéznek a metszetek. Alapvetően két technika van jelen a nyomatokon: a hagyományos linómetszet, melyek a figurális részt adják és digitális rajz, mely főleg a hátterekben van jelen – mondta dr. Antal István.

Nagyon is fontos, hogy a magyar felsőoktatás tehetségei – köztük dr. Szepessy Béla, aki maga is tanár –, a művészek, a bölcsek és az orvosok mit tudnak önmagukból teremteni az országnak és Európának – hangsúlyozta **Jánosi Zoltán** József Attila-díjas irodalomtörténész, a Magyar Napló irodalmi folyóirat főszerkesztője bevezetőjében, felidézve, hogy annak idején dr. **Merkely Béla** szívgyógyász professzorként adott helyet a városmajori klinikán a Magyar Rektori Konferencia mellett működő tehetséggondozó állandó bizottság üléseihez. Ezt követően Jánosi Zoltán rövid életrajzi áttekintésében felidézte azt is, hogy milyen oktatási és érdeklődésbeli kanyarok után jutott el a képzőművészethez Szepessy Béla István.

Nem is emlékszem rá, hogy gyerekként rajzoltam volna, mindig is az irodalom és a történelem érdekelt, ötödikes koromban pedig külügyminiszternek készültem – mondta el maga a művész. Egy véletlennek, és egy 1974-es zánkai üdülésnek köszönhetően fordult figyelme a rajz felé, amikor is az úttörőtáboros menetelő és honvédelmi ismeretekkel kapcsolatos foglalkozások helyett inkább egy rajzfoglalkozást választott a strandon. **Szabados Árpád** Munkácsy Mihály-díjas festőművész tartotta a foglalkozást, és később kiderült, hogy a *Varázsolló* című képzőművészeti gyerekfilmhez kerestek szereplőket. Ez akkora inspirációt jelentett számára 14 évesen eldöntötte, hogy ez lesz az ő útja. Hazatérve ezt követően kereste meg **Berecz András** festőművész szakkörét, rajzolt, és készült tudatosan erre a pályára.

Szeretem az összes technikát, de mégis leginkább a grafika maradt meg, és azon belül is a fekete-fehér, mert úgy gondolom, hogy ez is lehet színes – jegyezte meg Szepessy Béla István.

A könyv nyomán készült képsorozatát többek között azért tartja fontosnak, mert azon városoknak állít – a kora újkori regényhez hasonlóan valós és fiktív, olykor misztikus elemekkel tarkított – emléket, amelyek a török hódoltság idején őrizték a magyar kultúrát, a befogadóra bízva, hogy találgassa, mely részeknek van történelmi alapja.

Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

A műveken a várostérképek mellett emberalakok, helyenként pedig régi magyar mondák és mítoszok szereplői is feltűnnek, egy olyan korban, amikor a posztmodern korszellem épp a mítosztalánításra törekszik – emelte ki az irodalomtörténész. Szepessy Béla István szerint napjainkban sokan megpróbálják a művészetet és a tudományt egymás ellen kijátszani, holott szerinte mindkettőre szükség van. Mint elmondta, a Simplicissimus képsorozatnál a rétegezettségre törekedett. Másfél év alatt több mint 200 linómetszetet készített, amelyeket aztán digitalizált és összeillesztette a két világot, a két stílust: a múltat és a jelent. Szándékai szerint a jövőben az érintett 12 városba is elvinné ezt a képsorozatot kiállítani, Lőcsétől Kassán át Nagyváradig.

A beszélgetés előtt és alatt **Pál József** fuvalójátékát hallgathatták a megnyitó résztvevői.

Dr. Szepessy Béla István grafikusművész 1961-ben Nyíregyházán született, azóta kisebb megszakításokkal ott él, alkot és tanít. 1978-ban matematika tagozaton érettségizett a Krúdy Gyula Gimnáziumban, ahol **Berecz András** festőművész szakköreit látogatta. 1983-ban földrajz-rajz szakos tanári diplomát szerzett a Bessenyei György Tanárképző Főiskolán. 1993-ban a Magyar Képzőművészeti Főiskola elvégzését követően művészeti rajz, ábrázoló geometria és művészettörténet szakos diplomát kapott. 1988-tól tanít alma materében, a rajz tanszéken, majd később a részben általa alapított Vizualis Kultúra Intézetben. 2009-ben summa cum laude szigorlatozott a Magyar Képzőművészeti Egyetem Doktorai Iskolájában. A Magyar Tudományos Akadémia mestertanár aranyérmét 2015-ben vehette át. 1976 óta rendszeresen részt vesz kiállításokon, számos szakmai szervezet tagja. 2022-ben, a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetés átadásakor így méltatták: *A hagyományokból építkező, mégis a műfaj és a technika kereteit feszegető, ugyanakkor festői indíttatású graffikái, nemzetközi szinten is elismert alkotóművészete, illetve közel négy évtizedes, magas színvonalú és határokon átívelő képzőművészeti mozgalmak iránt elkötelezett szakmai tevékenysége elismeréseként.*

Joint program of Harvard Medical School and Semmelweis offers a unique opportunity in clinical research

The postgraduate training program focuses on health research and methods, and will provide participants with knowledge that they can use throughout their clinical careers, said Rector Dr. Béla Merkely. Harvard Medical School and Semmelweis continue to welcome applications from young clinicians, PhD students, postdoctoral fellows and residents with experience in academic activities, who are interested in health research and envision a future in clinical practice.

Foto: Barta Bálint – Semmelweis Egyetem

“The scope of the program is very broad: from epidemiology to the design and implementation of investigator-initiated trials, it covers the most important aspects of clinical trials, from hypothesis generation to data recording and evaluation as well as biostatistics. All this is done with a practical approach, focusing on clinically relevant solutions,” said Rector Dr. **Béla Merkely**.

The nine-month training includes three resident workshops in Budapest, online and in Boston. It starts on 17 July 2023 and running until June 2026. The world-renowned American university is responsible for the curriculum and delivery of the training, and Semmelweis University has agreed to cover fifty percent of the participation fees of 50 carefully selected participants each year. Applications can be submitted at hms.harvard.edu/Semmelweis, under “Admissions”. Should you have any questions about the program, please contact us by email at scholarship@semmelweis.hu.

Medic’s Cup remains in Budapest – Semmelweis University defends its title

Semmelweis University successfully defended the title it won last year, and also won the overall competition as the organizer of the 50th Medic’s Cup: its athletes finished on top of the podium in six of the eight team events in the five sports. On the first weekend of April, over four thousand students from the country’s four medical and health science universities celebrated the love of sport together.

This year Semmelweis won the first place in women’s basketball, men’s handball, men’s and women’s volleyball, men’s and women’s football, water polo, and also won the title of the most technical, highest scoring player in several sports. Matches were played in a fantastic atmosphere with a full house, which was highlighted by Rector Dr. **Béla Merkely** as well, who expressed his gratitude to the competitors. „We, who have been preparing for almost a year to make the 50th Medic’s Cup a memorable event, received the most wonderful gift from you: a fantastic game and a great competition, which is a result of high-level sports activity,” he said.

According to **Kornélia Várszegi**, Director of the Physical Education and Sports Centre, earning the Medic’s Cup again is the result of a long and elaborate preparation process. “The support of the well-organized team of fans was a huge motivation for the athletes,” she added.

Foto: Barta Bálint – Semmelweis Egyetem

QS Subject Rankings: Semmelweis University remains among the best

Semmelweis University continues to maintain its position among the best in the latest QS Subject Rankings. Just like in the previous year, the institution has been ranked in four disciplines: it is currently the 264th in Life Science and Medicine, in the top 250 regarding Medicine and Pharmacy & Pharmacology, and in Anatomy & Physiology, ended up in the top 150 worldwide.

The QS World University Rankings measures the performance of the world’s universities based on five key indicators: academic reputation, employer reputation, research citations per paper (associated with the institution), bibliographic indicator of citation (H-index), and the degree of international diversity regarding the institution’s research collaborations.

In terms of Hungarian higher education institutions, Semmelweis University is in the top position in each of these rankings.

It is also among the leading universities regionally: in Anatomy and Physiology, it is ranked first in a tie with the Medical University of Graz; in Life Science and Medicine as well as Medicine, it is ahead of only the Medical University of Vienna and Charles University in Prague. In Pharmacy & Pharmacology, it is tied with the Jagello University in Krakow, just behind the Medical University of Vienna, Charles University and the University of Innsbruck.

Startschuss für Kooperation mit Virtual Reality Education Anbieter VIREED

Der Asklepios Campus Hamburg der Semmelweis Universität (ACH) ist seit Ende Februar 2023 Kooperationspartner des Hamburger Virtual Reality Education Anbieters VIREED. Medizinstudierenden am ACH stehen dank der Kooperation ab Herbstsemester 2023/24 dauerhaft zwei Virtual Reality (VR) Terminals für das Simulationstraining praktischer medizinischer Fähigkeiten zur Verfügung.

Zwei Virtual Reality Terminals für das Skills Lab am ACH

Die beiden pünktlich zum kommenden Herbstsemester bereitstehenden, hochmodernen Virtual Reality (VR) Terminals sind eine innovative Ergänzung zu den Angeboten des Skills Lab am Asklepios Campus Hamburg der Semmelweis Universität (ACH), in dem Studierende sowohl in Praxiskursen als auch selbstständig praktische medizinische Kompetenzen erwerben. An den Terminals von VIREED können die Studierenden mithilfe einer VR Brille sowie von Controllern, Touchscreen, smarter Simulationspuppe und entsprechender Software die drei Lernszenarien Basic Life Support, Herzdruckmassage und Schockraum durchspielen – allein und im Team.

Die rasante Entwicklung von Künstlicher Intelligenz, Virtuellen Realitäten und Simulationen in der Medizin und in der medizinischen Ausbildung verfolge man am ACH mit großem Interesse und freue sich daher sehr über die Kooperation, so Dr. **Thorsten Thiel**, Geschäftsführer der den ACH betreibenden Asklepios Medical School

GmbH (AMS): „Am ACH gehen wir in jeglicher Hinsicht mit der Zeit, um die medizinischen Nachwuchskräfte fit zu machen für ihre zukünftige Tätigkeit als Arzt: in in einer hochtechnologisierten, zunehmend digitalen Welt.“

Dr. **Arne Krause**, Sprecher der Lehrkoordination und Dekanatsreferent, ist ebenfalls begeistert von dem Simulationstraining: „Bereits mit dem Pflichtcurriculum, den Wahlpflichtfächern und den bestehenden Skills Lab Angeboten ist der maximale Praxisbezug in der Lehre am ACH verankert. Durch die VR Terminals können wir unseren Studierenden nun eine immersive Möglichkeit zum Sammeln realitätsnaher praktischer Erfahrungen anbieten.“

Im Vorfeld der Kooperation durften Studierende am ACH die virtuellen Lernszenarien direkt vor Ort bei VIREED am Health Innovation Port (HIP), dem Standort für Startups aus dem Gesundheitssektor in Hamburg, testen und ihre Einschätzung abgeben. Auch in die Umsetzung des Lernangebots werden sie laut Dr. Thorsten Thiel einbezogen: „Besonders freut mich, dass unsere Digital Change Maker – Studierende, die die Digitalisierung am ACH mit vorantreiben – ihre Kommilitonen dabei unterstützen werden, die innovative Technologie auch selbstständig und zeitlich flexibel anzuwenden.“

Chancen von Künstlicher Intelligenz und Virtual Reality nutzen

Die Asklepios Kliniken sind Partner des Health Innovation Port (HIP). „Digitalisierung bedeutet für Asklepios, Strukturen und Abläufe ganzheitlich weiterzuentwickeln. Wir haben in den vergangenen Jahren viel in digitale Services und Angebote investiert und von der digitalen Patientenakte bis zur offenen Entlass-

Foto: VIREED

Foto links: Anwendungsbeispiel am VR-Terminal. Foto rechts oben: Dr. Thorsten Thiel, Geschäftsführer Asklepios Medical School GmbH, und Nick Wiese, Geschäftsführender Gesellschafter und Mit-Gründer Vireed. Foto rechts unten: Studierender am VIREED VR Terminal.

Foto: ACH

management-Plattform bereits vieles auf den Weg gebracht“, so PD Dr. **Sara Sheikhzadeh**, CMO bei Asklepios und Geschäftsführerin der AMS. „Auf diesem Weg werden wir weitergehen, um in Zukunft ganz unterschiedliche Lösungen wie Big Data, Cloud- und KI-Technologien genauso wie Automatisierung und Robotik für unsere Patient:innen und Mitarbeiter:innen nutzbar zu machen. Natürlich können wir all das nicht allein entwickeln. Deswegen setzen wir auf Partnerschaften wie mit dem HIP und auf einen engen Austausch mit anderen Akteuren: innen des Gesundheitswesens, um den digitalen Fortschritt voranzutreiben.“

Ein Ausbau bzw. eine Erweiterung der Kooperation zwischen ACH, VIREED, HIP und Asklepios sei, so Dr. Thorsten Thiel, geplant. So könnten beispielsweise gemeinsam weitere Anwendungsbereiche identifiziert und neue Lernszenarien entwickelt werden, die die praktische medizinische Ausbildung im „real life“ ergänzen und letztendlich die optimale Behandlung der Patient:innen voranbringen können.

Weitere Berichte und Bilder auf www.asklepios.com/ach sowie auf Instagram (@asklepioscampus-hamburgofficial) und LinkedIn (@AsklepiosCampus-Hamburg).

Elhunyt dr. Beregi Edit

Elhunyt dr. Beregi Edit professzor, a Magyar Gerontológiai és Geriátriai Társaság örökös tiszteletbeli elnöke, aki igen sokáig a Semmelweis Egyetem jogelődjénél a II. Sz. Kórbonctani Intézetének vezető munkatársa, majd közismertebb nevén a Rókus kórházban a Kórbonctani Osztály főorvosa volt, ezt követően visszatért az egyetemre, ahol mindvégig a Gerontológiai Kutató Központ igazgatói feladatát látta el.

Több egyetemi klinikával is fontos kutatásokban működött közre elektronmikroszkópos és más igen korszerű technikai háttérrel, igazi nemzetközi hírnevet gerontológiai kutatóként, fontos nemzetközi együttműködésekben szerzett. Külföldön is híressé vált hazai kutatása volt a magyarországi 100 éves korosztály biológiai és szociális állapotának, életmódjának tudományos igényességű felmérése. Az 1980-as évek második felében már a Nemzetközi Gerontológiai és Geriátriai Társaság (IAGG) főtársa, 1993-ban az IAGG nagyszerű budapesti világkongresszusának elnöke, és 1993-97. között ő a nemzetközi társaság 15. elnöke.

Emlékét szívünkben őrizzük, nyugodjék békében.

Dr. Székács Béla

MGGT elnöke / SE Geriátriai Tanszéki Csoport

Elhunyt dr. Fedina László

Életének 90. évében elhunyt dr. Fedina László, a Klinikai Kísérleti Kutató Intézet volt munkatársa, az egykori Informatikai Csoport nyugalmazott vezetője.

2022. december 22-én türelemmel és méltósággal viselt, hosszú betegség után elhunyt kedves kollégánk, dr. **Fedina László**. Szekszárdon született 1933. június 23-án, orvosi diplomáját 1958-ban szerezte *summa cum laude* minősítéssel az akkori Budapesti Orvostudományi Egyetemen. Alapító tagja volt a BOTE Klinikai Kísérleti Kutató Laboratóriumának, későbbi Humán Élettani Intézetének. 1959 és 1973 között több alkalommal volt tanulmányúton Heidelbergben, Moszkvában és Jerevánban, 1966-67-ben egy évet, majd 1970-71-ben 6 hónapot töltött Göteborgban vendégkutatóként és tapasztalatai alapján, nehéz körülmények ellenére, sikerült korszerű elektrofiziológiai laboratóriumot kiépítenie a Kísérleti Kutatóban. Tizenhat éven át (1958-1974) végzett nemzetközileg elismert élettani, elektrofiziológiai kutatásokat. 1969-ben elnyerte az orvostudományok kandidátusa címet. Eredményességében nagy szerepe volt kiváló műszaki érzékének, – maga is tervezett és készített a kutatásban és oktatásban használatos műszereket. Magyarországon az elsők között ismerte fel a számítástechnikában rejlő lehetőségeket az élettudományi kutatásokban. 1974-ben a SOTE Számítástechnikai Csoportjának (a későbbi Informatikai Igazgatóságnak) vezetőjévé nevezték ki, majd 1981-ben meghívásra az Országos Idegsebészeti

Tudományos Intézet Élettani Osztályának osztályvezető főorvosa lett. Tudományos kapcsolatai a Semmelweis Egyetem több kutatócsoportjával ekkor is megmaradtak, és aktívan részt vett az orvosi élettan magyar és német nyelvű oktatásában. 1975-től vezetőségi tagja volt a Neumann János Számítógép-Tudományi Társaság Orvosbiológiai Szakosztályának. Társalkotója volt a CHRONOS krónikusbeteg-követő rendszernek. Kutatásai során a logikai következtetések problémáit vizsgálta az orvosi eredmények értékelésénél, különös tekintettel az alakfelismerés alkalmazásaira. 1992-től a Népjóléti, majd az ebből alakult Művelődési és Közoktatási Minisztérium főosztályvezetőjeként dolgozott 1995-ben bekövetkezett nyugdíjazásáig. Nyugdíjasként is megmaradt az oktatás iránti szenvedélye, emellett szakkönyveket, szabadalmakat és 2018-tól sci-fi novellákat és regényeket is fordított magyarra. Legutolsó munkáját a *Galaktika* magazin számára (F. Stevens: Serapion című regénye) 2022. december 2-án fejezte be, és húsz nap múlva visszaadta lelkét teremtőjének.

Hívó ember volt és igazi reneszánsz személyiség, aki önmagát úgy aposztrofálta, hogy *ön- és közveszélyesen jóindulatú*. Mint ember és kolléga, egyenes, tiszta lelkű és gondolkodású, melegsívű, a legfiatalabb kollégáival és diákköröseivel szemben is segítőkész egyéniség volt, családjában példakép, nagyszerű apa és nagyapa. Intézetünkben és barátai körében köztudott volt a mindig kimutatott ragaszkodása és szeretete feleségéhez, dr. **Fedina Lászlóné**, szül. **Zolnai Lídia** gyógyszerészhez – akit huszonöt évvel élt túl és amely szeretet láthatóan kölcsönös volt.

Szeretettel őrizzük egyik legkedvesebb kollégánk és barátunk dr. Fedina László, Laci Bácsi emlékét!

Dr. Benyó Zoltán és **dr. Sándor Péter**

A SEMMELWEIS KIADÓ TAN- ÉS SZAKKÖNYVEI

Anatómia / Művészet

Könyveink megvásárolhatók a Legendus Könyvesboltban, illetve a Lóra Kereskedelmi hálózaton belül az egész országban, de egyre nagyobb igényt elégít ki webshopunk is.

ÚJ!

Baksa Gábor, Vidra Veronika, Réthelyi Miklós

ANATÓMIAI MÚZEUM ÉS VENDÉBKÖNYV

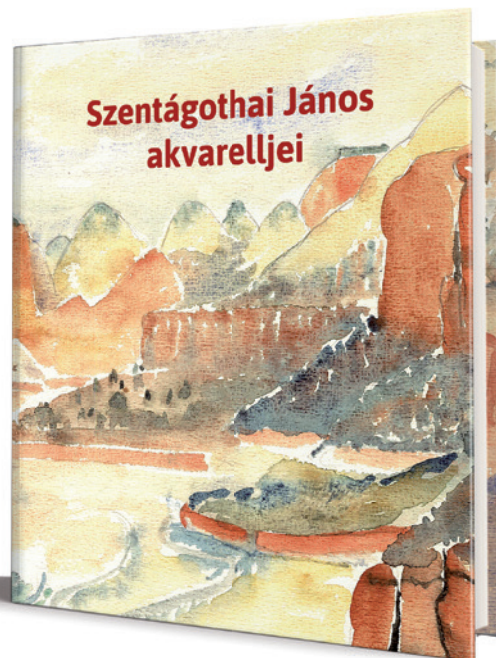
Amikor ezt a kiadványt a kezünkbe vesszük, intézetünk alapítói, tanáraink és diszciplínánk előtt tisztelgünk. Vendébkönyvünk megidézi múltunk jövőt formáló eseményeit, múzeumunk a készítmények és azok készítőinek megismertetésével vezeti az olvasót tárgyunk történelmében. Élő történelem ez: időközben a százharminc éves rózsafa szekrényeink Lenhossék Mihály íróasztala előtt már a jelen fiatal munkatársainak lenyűgöző munkáit tárják az orvostanhallgatók elé.

■ B5 ■ 64 oldal ■ Ára: 4000 Ft

SENTÁGOTHAI JÁNOS AKVARELLJEI

Szentágothai János orvostanhallgatók generációit varázsolta el azzal, hogy anatómusként az emberi testet művészi alkotásként értette meg és tanította. Ebben a könyvben a professzort egy másik oldaláról ismerhetjük meg. Művész volt a tudományban, de művészként látta és láttatta természet és ember alkotásait. Vízfestményeiben gyönyörködve az életet szerető ember világát ismerhetjük meg, aki teljes odafigyeléssel és különös tehetséggel alkotott munkában és pihenésben egyaránt.

■ 240x280 mm ■ 128 oldal ■ Ára: 8000 Ft*

Könyvek

E-könyvek

Folyóiratok

Apropó

Poszter Box

Simmelweis Kiadó

1089 Budapest, Nagyváradi tér 4.

LEGENDUS KÖNYVESBOLT

1089 Budapest, Nagyváradi tér 4.

Tel.: 210-4408, 459-1500/56353

E-mail: info@semmelweiskiado.hu

w w w . s e m m e l w e i s k i a d o . h u

* Kedvezményes árainkról tájékozódjon honlapunkról és a Legendus könyvesboltban!

A SEMMELWEIS KIADÓ TAN- ÉS SZAKKÖNYVEI

Sebészet

Könyveink megvásárolhatók a Legendus Könyvesboltban, illetve a Lira Kereskedelmi hálózaton belül az egész országban, de egyre nagyobb igényt elégít ki webshopunk is.

Sándor József (szerk.)

SEBÉSZET TANKÖNYV ÉS TUDOMÁNYTÖRTÉNET

traumatológiai, szülészeti és urológiai alapismeretekkel kiegészítve

**„Nemcsak tankönyv,
felhívja a figyelmet a sebészet
küzdelmes, ugyanakkor lenyűgöző,
folyton változó, fejlődő világára.”**

A közelmúlt évtizedei korábban elképzelhetetlen fejlődést eredményeztek a sebészet tudományában és gyakorlatában. Gyors előrehaladás történt az érsebészetben, a transzplantációs sebészetben, az endoszkópos beavatkozások területén, a képpalkotó és a transzkatéteres eljárásokban, az oszteoszintézis technikájában. Megindultak a minimálisan invazív beavatkozások, a laparoszkópos és a videoasszisztált mellkasműtétek, elérkezett a robotasszisztált sebészet korszaka – ezt tükrözi ez az összefoglaló munka.

Ezért látnak majd a könyvben a témához kapcsolódó képzőművészeti alkotásokat, megjegyzéseket, történeti visszaemlékezéseket az egyes fejezetek után. Ezért ismertetik nemcsak a gyakorlati sebészet alapvető területeit, hanem foglalkoznak olyan eljárásokkal is, amelyek egyre fontosabbá válnak napjainkban, így többek között a negatív nyomásterápiával végzett kezelés, a mikrobióta sebészi jelentősége, a súlytalanság állapotában végezhető ürsebészeti eljárások vagy pl. a sebészi transzlációs kutatás. Tárgyalják továbbá a sebésznek készülő hallgatók képzésének modern módszereit is.

Fogorvostan-hallgatóink figyelmét külön felhívják az egyes sebészi szakterületek fogászati vonatkozásaira. Ugyancsak az ő részükre rövid traumatológiai, urológiai és szülészeti összefoglalók is készültek, különleges helyzetekben számukra is szükség lehet ezek ismeretére.

■ Mérete: A4 ■ Oldalszám: 710 oldal ■ Ára: 26 000 Ft*

Április 30-áig kedvezményesen, 20 000 Ft-ért előrendelhető!

Könyvek

E-könyvek

Folyóiratok

Apropó

Poszter Box

Simmelweis Kiadó

1089 Budapest, Nagyvárad tér 4.

LEGENDUS KÖNYVESBOLT

1089 Budapest, Nagyvárad tér 4.

Tel.: 210-4408, 459-1500/56353

E-mail: info@semmelweiskiado.hu

w w w . s e m m e l w e i s k i a d o . h u

* Kedvezményes árainkról tájékozódjon honlapunkról és a Legendus könyvesboltban!